

ادبیات (داخل ۹۳)

- ۱۱۲۱- **گزینه ۱** (معنی لغت، ادبیات فارسی (۲)، فهرست واژگان)
معنای واژه‌های زیر نادرست آمده است:
ابرش: اسبی که بر اعضای او نقطه‌ها باشد. / **خندنگ**: درختی است بسیار سخت که از چوب آن، تیر و نیزه و زین اسب سازند. / **مخذول**: خوار، زبون گردیده.
بنابراین معنای هفت واژه درست است.
- ۱۱۲۲- **گزینه ۴** (معنی لغت، ادبیات فارسی (۳)، فهرست واژگان)
ملاقی: دیدارکننده، روبه‌رو شونده / **مناقشت**: سخت‌گیری، در تنگنا انداختن کسی / **میکته**: سروش / **مید**: آماده (البته این واژه در فهرست واژگان کتاب درسی، به شکل «معد» نوشته شده است).
- ۱۱۲۳- **گزینه ۲** (معنی لغت ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۸ و فهرست واژگان)
گُرزه: مار بزرگ، نوعی مار بدزهر و کشنده
- ۱۱۲۴- **گزینه ۲** (املا، زبان و ادبیات فارسی، ترکیبی)
واژه‌های «سهو» و «زَلت» در متن صورت سؤال نادرست نوشته شده‌اند.
- ۱۱۲۵- **گزینه ۱** (املا، زبان و ادبیات فارسی، ترکیبی)
املائی «طبع» در متن صورت سؤال، نادرست و شکل درست آن، «تبع» به معنای «پیرو» است.
- ۱۱۲۶- **گزینه ۴** (تاریخ ادبیات، ادبیات فارسی (۲)، صفحه‌های ۲۹، ۳۳، ۱۰۴ و ۱۵۶)
«نامه‌ها» عنوان «مجموعه داستانی» از «بزرگ علوی» است.
- ۱۱۲۷- **گزینه ۳** (تاریخ ادبیات، ادبیات فارسی (۳)، اعلام)
آثار عزیزالدین نسفی: کشف الحقایق، انسان کامل
آثار جمال میرصادقی: مسافره‌های شب، شب‌چراغ
آثار مرتضی مطهری: عدل الهی، انسان و سرنوشت
آثار فخرالدین علی صفی: انیس‌العارفين، لطایف الطوائف، محمود و ایاز
- ۱۱۲۸- **گزینه ۳** (تاریخ ادبیات، زبان فارسی (۳)، صفحه‌های ۵۰، ۵۳، ۶۷ و ۷۱)
داستان یک شهر: احمد محمود / روزگار دوزخی آقای ایاز: رضا برهنی / شازده احتجاب: هوشنگ گلشیری
- ۱۱۲۹- **گزینه ۱** (آرایه‌های ادبی، زبان و ادبیات فارسی، ترکیبی)
بیت سؤال فاقد آرایه‌ی کنایه است.
آرایه‌های بیت:
ایهام: «دیوانه» دو معنی دارد: ۱) مجنون (عاشق لیلی؛ قیس بنی عامر) ۲) بی‌خرد و دیوانه
تلمیح: به داستان لیلی و مجنون
تشبیه: دامن صحرا مانند دامان گلی است.
استعاره‌ی مکنیه و **تشخیص**: دامن صحرا
جناس: دامن و دامان
استعاره‌ی مصرحه: «دیوانه» استعاره از مجنون است.
مراعات‌نظیر: لیلی و دیوانه (مجنون)
- ۱۱۳۰- **گزینه ۲** (آرایه‌های ادبی، زبان و ادبیات فارسی، ترکیبی)
بیت «ب» نسبت‌دادن صفت «بیدار» به «بخت» و نیز، «در زدن» و «سخن گفتن» بخت، **استعاره‌ی مکنیه** و **تشخیص** دارد.
بیت «ه» آه، **سماع ارغنون** / **اشک**، **شراب ارغوانی**
لَفَّ ۱ / نَشْر ۱ / لَفَّ ۲ / نَشْر ۲
بیت «ج» دود برآوردن از آسمان، **اغراق** است.
بیت «الف» **ایهام**: «عین» دو معنی دارد: ۱) چشمه ۲) مانند
بیت «د» **جناس تام**: «رود» اول به معنای نوعی ساز و «رود» دوم به معنای رودخانه / **جناس ناقص**: باده و باد

- ۱۱۳۱- **گزینه ۴** (آرایه‌های ادبی، زبان و ادبیات فارسی، ترکیبی)
در بیت این گزینه، «دشوار» و «آسان» **تضاد** دارند؛ اما بیت فاقد آرایه‌ی لف و نشر است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: بیت: **استعاره‌ی مصرحه** از یار
خرقه چاک زدن: **کنایه** از ترک زهد و پارسایی
گزینه ۲: «مقام عشق» و «بلای درد»: **تشبیه**
موازنه:
جان در مقام عشق به جانان نمی‌رسد
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
دل در جلای درد به درمان نمی‌رسد
گزینه ۳: «تشخیص»: لاف زدن و عذرخواهی کردن گل
حسن تعلیل: برای عذرخواهی گل، علتی شاعرانه بیان شده است.
- ۱۱۳۲- **گزینه ۳** (زبان فارسی (۳)، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: «کارآموز» ← اسم + بن / زدونند: اسم
گزینه ۲: «دانش‌پژوه» ← صفت / کشت و کشتار: اسم + وند + اسم
گزینه ۴: «بی‌اتها» ← وند + اسم ساده
ناشکیبا ← وند + صفت مشتق
- ۱۱۳۳- **گزینه ۳** (زبان فارسی (۳)، صفحه‌ی ۱۴۳)
مشتاق گل با خوی باغبانان بسازد ← جمله‌ی سه‌جزئی گذرا به متمم
نهاد متمم فعل فعل
- ۱۱۳۴- **گزینه ۱** (زبان فارسی (۳)، صفحه‌ی ۷۲)
واژه‌های مشتق: زیبا، اندیشه، بیننده، بی‌شک، سطحی
واژه‌های مرکب: چشم‌نواز، کاردان، خوشنویس، دلنشین
واژه‌ی مشتق - مرکب: خوشنویسی
- ۱۱۳۵- **گزینه ۴** (زبان فارسی (۳)، صفحه‌ی ۱۲۹)
«می‌باش» در بیت این گزینه، فعل امر مستمر است.
- ۱۱۳۶- **گزینه ۲** (زبان فارسی (۳)، صفحه‌ی ۱۵)
تکواژها: شاعر / با / بهره / گیر / ی / از / عناصر / عظیم / طبیعت / و / پیوند / آن / با / قهرمان / حماسه / خود / بزرگ / نما / ی / کرد / ه / است / φ / ← (۲۸ تکواژ)
واژه‌ها: شاعر / با / بهره / گیری / از / عناصر / عظیم / طبیعت / و / پیوند / آن / با / قهرمان / حماسه / خود / بزرگ‌نمایی / کرده‌است ← (۲۱ واژه)
- ۱۱۳۷- **گزینه ۱** (قرابت معنایی، ادبیات فارسی (۲)، صفحه‌ی ۱۴۲)
این بیت به وابستگی و تعلق بیش از حد به علایق مادی اشاره دارد.
- ۱۱۳۸- **گزینه ۲** (قرابت معنایی، ادبیات فارسی (۲)، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)
بیت «ب» به **زودگذر بودن خوشی‌ها و سختی‌های جهان** اشاره دارد، اما بیت «ه» بر این مسأله که انسان باید خواسته‌های خود را تنها از خداوند مسألت دارد، نه از بندگان او و فقط خداوند را ناظر اعمال و رفتار خویش بداند و از وی پروا کند، تأکید دارد.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: «هر دو بیت بر **زودگذر بودن جهان** تأکید دارند.
گزینه ۳: «هر دو بیت بیان می‌دارند که **امید انسان تنها باید به خداوند باشد.**
گزینه ۴: «هر دو بیت بر **عبرت‌گرفتن از مرگ بزرگان** و قدرتمندان تأکید می‌کنند.

- ۱۱۳۹- گزینهی «۴» (قرابت معنایی، ادبیات فارسی (۲)، مشابه صفحه ۱۷۵) عبارت صورت سؤال و بیت گزینهی «۴»، هر دو بر این مفهوم تأکید دارند که ذات انسان ثابت است و با تغییر جایگاه او، تغییر نمی‌یابد.
- ۱۱۴۰- گزینهی «۳» (قرابت معنایی، ادبیات فارسی (۳)، صفحه ۶۷) بیت صورت سؤال و بیت این گزینه هر دو به این مسأله اشاره دارند که چیزهای ارزشمند را نباید برای افراد پست و بی‌ارزش تلف کرد و هدر داد.
- ۱۱۴۱- گزینهی «۳» (قرابت معنایی، ادبیات فارسی (۳)، صفحه ۱۲۳) ابیات صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، همگی به این مفهوم اشاره دارند که انسان باید به دنبال بالاترین ارزش‌ها باشد و به چیزهای اندک قانع نشود، اما بیت گزینهی «۳» مفهوم متفاوتی دارد.
- ۱۱۴۲- گزینهی «۱» (قرابت معنایی، ادبیات فارسی (۳)، صفحه ۶۵) بیت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴»، بیان می‌دارند که عاشق به سادگی از جان خود در راه رسیدن معشوق می‌گذرد. بیت گزینهی «۱» دربردارنده‌ی مفهوم طی کردن دوران هجر و فراغ به امید وصال است.
- ۱۱۴۳- گزینهی «۲» (قرابت معنایی، ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، صفحه ۴) ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»، به این مفهوم اشاره دارند که افراد خام و کم‌تجربه، حال عاشقان دل‌سوخته را که در این راه تجارب فراوان کسب کرده‌اند، درک نمی‌کنند. بیت گزینهی «۲» هم مفهوم ضرب‌المثل «نابرده رنج گنج میسر نمی‌شود» است.
- ۱۱۴۴- گزینهی «۴» (قرابت معنایی، ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، صفحه ۷۱) بیت این گزینه همانند عبارت صورت سؤال به این نکته اشاره دارد که انسان برای رسیدن به وصال و لقای پروردگار باید از جان خویش بگذرد.
- ۱۱۴۵- گزینهی «۳» (قرابت معنایی، ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، صفحه ۲۹) بیت صورت سؤال و بیت این گزینه هر دو به این مفهوم اشاره دارند که برای عاشق یک نظر و التفات کوتاه به معشوق، حتی از راه دور، کافی است.

عربی (داخل ۹۳)

- ۱۱۴۹- گزینهی «۱» (ترجمه، عربی (۳)، صفحه ۸۴) «لایحیثقان»: محقق نمی‌شود (در این‌جا) / «یحناجان»: احتیاج دارد (در این‌جا) / «مجاهدة مستمرة»: مبارزه‌ی دائمی و پیوسته / «طوبیلة»: طولانی / «عمل جدی دائمی»: کاری جدی و مستمر (نکره)
- ۱۱۵۰- گزینهی «۴» (ترجمه، عربی (۳)، صفحه ۹۴) «جمع الاطفال»: همه‌ی بچه‌ها / «یحبون»: دوست دارند / «أن یلبسوا»: که بپوشند / «أیام العید»: روزهای عید، ایام عید (مفعول‌فیه) / «أجمل»: زیباترین / «أنظف»: تمیزترین، پاکترین / «ثیاب»: لباس‌ها (جمع «ثوب») «مسرورین»: با شادی و مسرت (اسلوب حال) / «و هم یذهبون»: در حالی که می‌روند (اسلوب حال) / «لزیاة الآخنین»: به دیدار دیگران
- ۱۱۵۱- گزینهی «۴» (مفهوم، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی) با توجه به ترجمه‌ی عبارت عربی صورت سؤال (هرکس به زیاد حرص و طمع ورزد، به کم هم دست نمی‌یابد!) بیت گزینهی «۴» مفهوم مناسبی را ارائه می‌نماید.
- ۱۱۵۲- گزینهی «۲» (تصریب، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی) «روزی ماه رمضان»: صوم شهر رمضان / «تقویت می‌کند»: یقوی / «قبول مسئولیت»: قبول المسؤلیة / «جامعه»: المجتمع / «زیرا او ...»: لآنه ... / «درک می‌کند»: یدرک / «استقامت»: البتات
- ۱۱۵۳- گزینهی «۳» (تصریب، عربی (۲)، صفحه‌های ۷۰، ۱۰۰ و ۱۱۴) «مادر»: الام / «اجازه نداد»: لم تسمح، ما سمحت / «فرزند کوچکش»: ولدها الصغیر / «که بالا برود»: أن یتسلق / «درخت»: الشجرة / «می‌رسید»: کانت تخاف / «که بیافتند»: أن یسقط / «به زمین»: علی الأرض ترجمه‌ی متن درک مطلب: «یکی از چیزهایی که به وجود پیوندها بین ایرانیان و عرب‌ها اشاره می‌نماید، همان اسطوره‌هاست. داستان‌های ضحاک و کیکاووس و سوادبه به این ارتباط و پیوند اشاره دارند. زندگانی بهرام گور و شعرهای عربی‌اش، از نشانه‌های این رابطه است! در زمان نزول قرآن کریم، هنگامی که برخی از ستیزه‌گران دیدند که قرآن کریم از امت‌های گذشته سخن می‌گوید، می‌گفتند: اگر محمد این‌گونه سخن می‌گوید، پس ما نیز با داستان رستم و اسفندیار و کسری‌ها گفت‌وگو می‌کنیم. و از نشانه‌های این رابطه، وجود کلمات فارسی بسیاری در (زبان) عربی است که از طریق بازرگانی، زیارت و ترجمه‌ی کتاب‌ها نفوذ پیدا کرده است، و هم‌چنین حکمرانی امپراتوری عثمانی بر سرزمین‌های عربی، تا جایی که زبان بزرگان عثمانی، فارسی بود و پس از ظهور اسلام، این علاقه بیش‌تر شد تا آن‌جا که به لطف خداوند (ایرانیان و اعراب مسلمان) برادر گشتند. به راستی که زبان فارسی در گذر زمان احساس نکرده است زبان عربی مزاحم آن است و قصد دشمنی و تلاش برای خاموشی و نابودی آن را دارد، بلکه عربی در کنار فارسی، مبنای محکم برای فرهنگ ایرانی-اسلامی باقی ماند!»
- ۱۱۵۴- گزینهی «۳» (درک مطلب، مفهوم، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی) با توجه به متن «داستان‌ها، روایات، قهرمانان و افکار مشترک» از جمله نشانه‌هایی است که وجود مشترکات بین ایرانی‌ها و عرب‌ها را ثابت می‌نماید.

- ۱۱۵۵- **گزینه ۱** (درک مطلب، مفهوم، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی)
 با توجه به صورت سؤال (چرا روابط دوستی بین ایرانی ها و عرب ها، پس از اسلام، افزایش یافت؟)، گزینه ۱ که می‌گوید: «زیرا اسلام امت ها را برادر گرداند و بین آن ها تفاوت نگذاشت!» درست است.
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۲: «فراوانی تجارت و بسیاری بازدهها و ترجمه‌ی کتاب‌ها، دوستی را زیاد نمود!» با توجه به متن نادرست است.
 گزینه ۳: «چون ایرانیان قصد محو کردن فرهنگ همسایه شان را نداشتند، بلکه برای احیا و رشد آن کوشیدند!» با توجه به متن نادرست است.
 گزینه ۴: «به دلیل فراوانی روایات، داستان ها و اساطیر مشترکی که از زبان سخن گویان به این دو زبان، نقل می‌شد!» با توجه به متن نادرست است.
- ۱۱۵۶- **گزینه ۲** (درک مطلب، مفهوم، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی)
 با توجه به صورت سؤال (دشمنی میان فرهنگ ها از چه زمانی تشات می‌گیرد؟)، گزینه ۲ که می‌گوید: «هنگامی که یکی از آن دو احساس کند که دیگری می‌خواهد جایش را اشغال کند و آن را از این ببرد!» درست است.
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «هنگامی که روایات و اساطیر مشترکی بین دو فرهنگ موجود نباشد!» با توجه به متن نادرست است.
 گزینه ۳: «هنگامی که یکی از دو فرهنگ نتواند دایره ی برادری و دوستی بین آن ها را گسترش دهد!» با توجه به متن نادرست است.
 گزینه ۴: «هنگامی که تأثیر از جانب یکی (از این دو فرهنگ) باشد و دیگری نتواند بر آن اثر بگذارد!» با توجه به متن نادرست است.
- ۱۱۵۷- **گزینه ۱** (درک مطلب، مفهوم، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی)
 با توجه به متن، این گزینه که می‌گوید: «عثمانی‌ها به واسطه حکمرانی خود از دلایل گسترش زبان فارسی بودند!» درست است.
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۲: «مردم در زمان اداری عثمانی‌ها، به زبان فارسی سخن می‌گفتند!» با توجه به متن نادرست است.
 گزینه ۳: «کلمات فارسی هستند که در فرهنگ عرب نفوذ نمودند، پس ارتباط، دوسویه نبوده است!» با توجه به متن نادرست است.
 گزینه ۴: «سخن قرآن کریم از امت های گذشته مانند سخن (قوم) عرب از داستان رستم و اسفندیار بود!» با توجه به متن نادرست است.
- ۱۱۵۸- **گزینه ۴** (درک مطلب، حرکت‌گذاری، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی)
 حرکت‌گذاری درست همه ی عبارت این چنین است:
 «أخذ الأشياء التي تُشيرُ إلى وجودِ العلاقاتِ بينَ الإيرانيينَ وَ العربِ هُوَ الأساطيرُ.»
- ۱۱۵۹- **گزینه ۱** (درک مطلب، حرکت‌گذاری، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی)
 حرکت‌گذاری درست همه ی عبارت این چنین است:
 «إنَّ اللُّغَةَ الفَارِسِيَّةَ لم تَكُنْ تُشعِرُ أَنَّ اللُّغَةَ العَرَبِيَّةَ تُزاحمها حَتَّى تَقْصُدَ عداوتها!»
- ۱۱۶۰- **گزینه ۳** (درک مطلب، تجزیه و ترکیب، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی)
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «فاعله «الأمم»...» نادرست است.
 گزینه ۲: «من باب تفعیل» نادرست است.
 گزینه ۳: «مضاعف» نادرست است.
 سه حرف اصلی این فعل «ک - ل - م» می‌باشد.
- ۱۱۶۱- **گزینه ۴** (درک مطلب، تجزیه و ترکیب، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی)
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «مرفوع محلاً» نادرست است.
 گزینه ۲: «مبنی» نادرست است.
 گزینه ۳: «مرفوع بالواو» نادرست است. این فعل مرفوع به ثبوت نون اعراب است و «واو» در این فعل، ضمیر بارز فاعلی است.
- ۱۱۶۲- **گزینه ۴** (درک مطلب، تجزیه و ترکیب، عربی (۲) و (۳)، ترکیبی)
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «نكرة» نادرست است.
 گزینه ۲: «مشق و اسم مبالغة» نادرست است.
 گزینه ۳: «خبر مفرد» نادرست است.
- ۱۱۶۳- **گزینه ۴** (قواعد، اعراب تقدیری، عربی (۲)، صفحه‌های ۱۴۴)
 اسم «متقوص» در حالت نصب، علامت اعراب ظاهری داشته و در حالت رفع و جر، با علامت اعراب تقدیری می‌آید. در گزینه ۴، «أیدی» مفعول به و منصوب است. در سایر گزینه ها، «أیدی» به ترتیب مضاف‌الیه (مجرور)، مضاف‌الیه (مجرور) و مبتدا (مرفوع) است.
- ۱۱۶۴- **گزینه ۴** (قواعد، اعراب فعل مضارع، عربی (۲)، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)
 «لام ناصبه» یا «لام تعلیل» بر سر فعل مضارع می‌آید و عموماً از دلیل و علت انجام کار سخن می‌گوید. در این گزینه، «یهدی» فعل مضارع منصوب با «لام ناصبه» است. تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «لام از نوع جازمه است.
 گزینه ۲: «لام از حروف جارّه است
 گزینه ۳: «لام از حروف جارّه است.
- ۱۱۶۵- **گزینه ۲** (قواعد، محذورات، عربی (۳)، صفحه‌های ۳۶)
 فعل أجوف «صون» در صیغه ی للمخاطب (با توجه به فعل دوم موجود در گزینه) نادرست است و با حذف حرف عله صُن صحیح می‌باشد.
- ۱۱۶۶- **گزینه ۱** (قواعد، عدد و معدود، عربی (۲)، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)
 می‌دانیم که معدود اعداد ۳ تا ۱۰، به صورت جمع و مجرور می‌آید و در جنس با آن مخالفت می‌کند. «دقائق» جمع «دقیقة» و مونث است، در نتیجه عدد به صورت مذکر «أربع» می‌آید.
 در سایر گزینه ها قواعد عدد و معدود رعایت شده است.
- ۱۱۶۷- **گزینه ۳** (قواعد، معلوم و مجهول، عربی (۲)، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۵)
 «هذه» مفعول به و مونث است، در نتیجه باید فعل مجهول با آن (به عنوان نایب فاعل) از نظر «جنس» مطابقت نماید، صورت صحیح مجهول جمله‌ی عبارت این گزینه، این گونه است:
 «أكرمت هذه البنات الصغيرة في الضيافة!»
- ۱۱۶۸- **گزینه ۴** (قواعد، نواسخ (افعال مقاربه)، عربی (۲)، صفحه‌های ۱۱۱)
 در این گزینه، «أن يعفو» خبر «عسی» و از نوع جمله‌ی فعلیه است.
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «له» خبر «لا»ی نفي جنس و از نوع شبه جمله (جار و مجرور) است.
 گزینه ۲: «فی قلق» خبر «مادمت» (از افعال ناقصه) و از نوع شبه جمله است.
 گزینه ۳: «مثل» خبر «لاتكون» (از افعال ناقصه) و از نوع مفرد است.

۱۱۶۹- گزینهی «۲»

(قواعد، موصوف و صفت، عربی ۲، صفحه‌های ۱۳۳)

«کان فیه... جمله ی وصفیه برای موصوف «زمن» است که اسمی نکره و مجرور می باشد.

۱۱۷۰- گزینهی «۱»

(قواعد، توابیع، عربی ۳، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

«لا» در این گزینه حرف عطف است که عبارت قبل از خود را به عبارت پس از خود ربط داده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهی «۲»: «لا» برای نفی جنس است.

گزینهی «۳»: «واو» از نوع حالیه و جمله‌ی پس از آن، جمله‌ی حالیه است.

گزینهی «۴»: «واو» برای قسم آمده و از حروف جازه است.

دین و زندگی (داخل ۹۳)

۱۱۷۱- گزینهی «۱»

(دین و زندگی ۲، درس اول، صفحه‌های ۵ و ۷)

براساس آیهی ۱۹۰ سورهی آل عمران: «ان فی خلق السموات و الارض و اختلاف اللیل و النهار لآیات لا ولی الا لایاب»، کسی می‌تواند حقیقت جهان را به درستی دریابد که اهل تعقل و خردورزی باشد و به تعبیری عقلانیت و خردمندی در او حاکم باشد.

۱۱۷۲- گزینهی «۴»

(دین و زندگی ۲، درس دوم، صفحه‌های ۱۷ و ۲۴)

خداوند در آیهی ۳ سورهی احقاف، ضمن بیان هدفمند بودن پدیده‌های جهان، این هدفمندی و سامان را دارای سرآمد معین و مشخص می‌داند: «اجل مسمی». پس مدت زمان پدیده‌های هدفمند آفرینش، با این سامان بودن، همیشگی نیست و سرآمد مشخصی دارد.

۱۱۷۳- گزینهی «۲»

(دین و زندگی ۲، درس سوم، صفحه‌های ۳۲ و ۳۷)

در میان کاروان هستی که به سوی خدا در حرکت است، انسان سرنوشت ویژه‌ای دارد. خداوند، سرشت انسان را با خود آشنا کرد و گرایش به خود را در او قرار داد، پس انسان فطرتاً خداجوست و هنگامی که این فطرت خداجوی انسان فعلیت می‌یابد، به بیان امیرالمؤمنین حضرت علی (ع)، خدا را قبل و بعد و با همه چیز می‌بیند.

۱۱۷۴- گزینهی «۳»

(دین و زندگی ۲، درس چهارم، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

در آیهی ۳۶ سورهی یوسف (ع)، دو رؤیای صادقه بیان شده است که مربوط به دو هم زندانی حضرت یوسف (ع) می‌باشد. «آئی ارانی اعصر خیراً» مربوط است به هم زندانی حضرت یوسف (ع) که آزاد شده و مقام می‌یابد و عبارت «آئی ارانی احمل فوق راسی خیراً» مربوط است به هم زندانی حضرت یوسف (ع) که محکوم به اعدام می‌شود. این دو رؤیای صادقه توسط حضرت یوسف (ع) تعبیر می‌شود و وجود رؤیای صادقه، دلیلی است بر غیر مادی بودن روح انسان.

۱۱۷۵- گزینهی «۲»

(دین و زندگی ۲، درس پنجم، صفحه‌های ۵)

خداوند در آیهی ۶۴ سورهی عنکبوت می‌فرماید: «این زندگی چند روزهی دنیا جز سرگرمی و بازیچه نیست (و ما هذه الحیاة الدنیا الا لهو و لعب)».

۱۱۷۶- گزینهی «۴»

(دین و زندگی ۲، درس ششم، صفحه‌های ۶۲، ۶۳ و ۶۴)

مهم‌ترین خبری که انبیا دربارهی آیندهی بشر آورده‌اند، خبر از معاد است و همه‌ی آنان پس از ایمان به خدا، ایمان به معاد و آخرت را مطرح کرده و آن را لازمه‌ی ایمان به خدا دانسته‌اند.

پاسخ مناسب برای تمایلات (مانند میل به جاودانگی و بی‌نهایت‌طلبی در انسان) لازمه‌ی حکمت الهی است که پیامش، «ضرورت» تحقق رستخیز و معاد می‌باشد.

۱۱۷۷- گزینهی «۲»

(دین و زندگی ۲، درس هفتم، صفحه‌های ۷۰)

در آیهی ۳۲ سورهی نحل، عبارت «تتوفاهم الملائكة» نشانه‌ی عالم برزخ است، عبارت «سلام علیکم ادخلوا الجنة» از زبان فرشتگان و درود آنان برای بهشتیان است و عبارت «ما کنتم تعملون»، بیانگر اعمال نیک و مستمر انسان است که نتیجه‌اش درآمدن در بهشت برزخی شده است.

۱۱۷۸- گزینهی «۱»

(دین و زندگی ۲، درس نهم، صفحه‌های ۹۱)

نوعی از پاداش و کیفر، محصول طبیعی خود عمل است. مثلاً اگر کسی اهل مطالعه و تحقیق باشد، به‌طور طبیعی به علم و آگاهی دست می‌یابد یا اگر روزانه مقداری ورزش کند، به سلامت و تندرستی خود کمک کرده است. این پاداش و کیفر محصول عمل است و انسان‌ها نمی‌توانند با وضع قوانین، آن را تغییر دهند بلکه باید خود را با آن تطبیق دهند و با آگاهی کامل از آن سود برند.

۱۱۷۹- گزینهی «۳»

(دین و زندگی ۲، درس یازدهم، صفحه‌های ۱۱۲)

برخی انسان‌ها محبت و رحمت پروردگار را از یاد برده و راه سرپیچی پیش گرفتند. خداوند درهای بازگشت را به رویشان گشود و یاد خود را در دلشان انداخت تا شاید دوباره به سویش رو کنند. بدین‌گونه اسم «غفار» خود را به نمایش گذاشت.

۱۱۸۰- گزینهی «۴»

(دین و زندگی ۳، درس دوم، صفحه‌های ۲۲)

پیام آیهی ۱۹ سورهی آل عمران: «ان الذین عند الله الاسلام...» اهل کتاب، پس از آن‌که از حقیقت آگاه شدند، از روی ستم و تجاوز (تجاوز تابعی از آگاهی) در دین اختلاف کردند. (موجب نافرمانی از امر خداوند متعال)

۱۱۸۱- گزینهی «۱»

(دین و زندگی ۳، درس دوم، صفحه‌های ۳۲)

در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است. به‌طور مثال پیامبر اکرم (ص) فرموده است: «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام». اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است.

۱۱۸۲- گزینهی «۳»

(دین و زندگی ۳، درس چهارم، صفحه‌های ۵۰ و ۵۳)

براساس آیهی ۲۵ سورهی حدید: «لقد ارسلنا رسلاً...» استوار ساختن بنیان جامعه بر پایه‌ی دادگری (عدل)، وظیفه‌ی مسلمانان است که پذیرندگان اصیل دعوت انبیا در راستای تاریخ بوده‌اند.

۱۱۸۳- گزینهی «۳»

(دین و زندگی ۳، درس پنجم، صفحه‌های ۶۲)

تشخیص «عصمت» برای انسان‌ها ممکن نیست، بنابراین، همان‌طور که پیامبر (ص) از طرف خدا معین می‌شود. تنها کسی که می‌تواند فرد شایسته‌ی مقام امامت را معرفی کند، خداست.

۱۱۸۴- گزینهی «۱»

(دین و زندگی ۳، درس ششم، صفحه‌های ۷۷)

پیامبر اکرم (ص)، با توجه به شرایط فرهنگی و اجتماعی زمان خود، فعالیت‌های خودسرانه برای به دست گرفتن زمامداری و قدرت را پیش‌بینی می‌کرد. به همین علت، تمام تلاش خود را به‌کار می‌برد تا شخصیت ممتاز حضرت علی (ع) را به مردم بشناساند.

۱۱۸۵- گزینهی «۴»

(دین و زندگی ۳، درس هفتم، صفحه‌های ۸۵)

براساس عبارت: «و من ینقلب علی عقبه فلن یضر الله شیئاً و سیجزی الله الشاکرین: و هر کس به عقب بازگردد، به خدا هیچ گزند و زبانی نرساند و خدا سپاس گزاران را پاداش خواهد داد»، ارج گزاران واقعی به نعمت رسالت، ثابت‌قدمان در پیروی از آرمان مقدس او در گذرگاه پر فراز و فرود تاریخ‌اند.

۱۱۸۶- گزینهی «۲»

(دین و زندگی ۳، درس نهم، صفحه ۱۱۰)

پیامبر (ص) در زمان حیات، درباره‌ی دوازده جانشین بعد از خود با مردم سخن گفته بود و حضرت مهدی (عج) را معرفی کرده بود حضرت علی (ع) و امامان دیگر نیز درباره‌ی امام زمان و رسالتی که بر عهده دارد، یاد کرده بودند. از این رو حاکمان بنی‌عباس از این موضوع آگاه بودند و درصدد بودند که مهدی موعود را به محض تولد از بین ببرند، به همین دلیل امام هادی و امام عسکری (ع) را در محله‌ی نظامی اسکان داده بودند.

۱۱۸۷- گزینهی «۳»

(دین و زندگی ۳، درس یازدهم، صفحه‌های ۱۳۳، ۱۳۴ و ۱۳۵)

در مورد ادامه‌ی مرجعیت دینی در دوره‌ی غیبت کبری، قرآن کریم دستور می‌دهد گروهی از مردم وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به «تفقه» در دین بپردازند، تا پس از کسب علم به شهرهای خود بروند و قوانین اسلام را به مردم بیاموزند: «و ما کان المؤمن لیفرّوا کافّةً فلو لا نفر...»

۱۱۸۸- گزینهی «۱»

(دین و زندگی ۳، درس پانزدهم، صفحه ۱۸۷)

علاقه و محبت اولیّه، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند، به گونه‌ای که فریادهای خیرخواهانه‌ی او را نمی‌شنوند. سخن حضرت علی (ع): «حُبُّ الشَّیْءِ یعمی و یصمّ: علاقه‌ی شدید به چیزی آدمی را کور و کر می‌کند.» مربوط به مواردی از این قبیل است. از این رو، پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم تا به انتخابی درست برسیم.

۱۱۸۹- گزینهی «۴»

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس اول، صفحه ۱۳ اندیشه و تمقیق)

خداوند در آیه‌ی ۲۳ سوره‌ی یونس می‌فرماید: «هو الَّذی یسیرکم فی البرّ و البحر: او کسی است که شما را در خشکی و دریا سیر می‌دهد.» این عبارت بیانگر «منت‌گذاری خداوند بر انسان» است.

۱۱۹۰- گزینهی «۳»

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس دوم، صفحه‌های ۱۷، ۱۸ و ۱۹)

برخی انسان‌ها گرفتار شرک ربوبیت می‌شوند (انحراف از توحید در ربوبیت)، یعنی در کنار ربوبیت الهی برای انسان‌های دیگر یا سایر مخلوقات حساب جداگانه‌ای باز می‌کنند و فکر می‌کنند که آن‌ها مستقل از خداوند می‌توانند در امور جهان دخالت کنند و مثلاً بیماری را شفا بخشد یا مشکل را رفع کنند. آیات شریفه‌ی «افرأیت ما تخرثون ائتم...» بیانگر همین مفهوم در توحید در ربوبیت است.

۱۱۹۱- گزینهی «۲»

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس چهارم، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

گرایش به پرستش در خلقت ما و نوع آفرینش ما قرار دارد (فطری است). خداوند در قرآن کریم، انسان‌هایی که این گرایش فطری را نادیده گرفته (به آن بی‌توجه‌اند) و بنده‌ی هوای نفس و شیطان شده‌اند را مورد بازخواست (سؤال) قرار می‌دهد: «الم اعهد الیکم... ای فرزند آدم، مگر با شما عهد نکرده بودم که شیطان را بندگی نکنید؛...»

۱۱۹۲- گزینهی «۱»

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس چهارم، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

در انجام هر عمل، هم باید نیت درونی و قلبی انسان الهی باشد (حسن فاعلی) و هم باید مطابق با شکلی که خدا فرمان داده است انجام شود؛ (انجام عبادت، مطابق با چهارچوب تعیین شده از سوی شارع مقدس) (حسن فعلی). حسن فاعلی به‌طور طبیعی حسن فعلی را به دنبال می‌آورد (حسن فعلی نتیجه‌ی بلافصل حسن فاعلی است). این موضوع با آیه‌ی شریفه‌ی «انّا انزلنا الیک...» که از عبادت و بندگی خداوند و خالص کردن دین برای او صحبت می‌کند، در ارتباط است.

۱۱۹۳- گزینهی «۲»

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس پنجم، صفحه‌های ۱۴۳، ۱۴۸ و ۱۴۹)

«تأثیرگذاری پدیده‌ها در نظام تکوین» و «وساطت فرشتگان و کارگزاری آنان در محدوده‌ی تعیین شده از سوی خداوند» هر دو از مظاهر قضای الهی است. آیه‌ی شریفه‌ی «هو الَّذی یحیی و یمیت...» نیز بیانگر قضای الهی است.

۱۱۹۴- گزینهی «۴»

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس پنجم، صفحه‌های ۱۴۲ و ۱۴۸)

براساس آیه‌ی ۴۱ سوره‌ی فاطر: «ان الله یمسک السماوات...» همانا خداوند آسمان‌ها و زمین را از منحرف شدن نگه می‌دارد و اگر منحرف شوند، هیچ کسی بعد از او آن دو را نگه نمی‌دارد، اوست بردبار آمرزنده»، کشتی جهان ناخدایی دارد که به علت علم و قدرت بی‌پایان آن ناخدا، به هیچ وجه احتمال غرق شدن و نابودی آن نمی‌رود و...»

۱۱۹۵- گزینهی «۳»

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس هشتم، صفحه‌های ۸۰ و ۸۳)

معیار هشتم: تنظیم روابط اجتماعی و تدوین قوانین بر پایه‌ی عدل صورت می‌گیرد و با ظلم به شدت مبارزه می‌شود، مربوط به آیه‌ی «فلذلک فادع و استقم كما امرت... و امرت لأعدل بینکم الله ربّنا و ربکم» می‌باشد.

زبان انگلیسی (داخل ۹۳)

۱۱۹۶- گزینهی «۱»

(زبان ۳، ترتیب صفات قبل از اسم، درس ۵)

ترجمه‌ی جمله: «دوستم یک قالی پشمی خاکستری رنگ بلند قشنگ بر روی کف اتاق خوابش دارد.»
نکته‌ی مهم درسی:
ترتیب قرار گرفتن صفات قبل از اسم در یک جمله به‌صورت زیر است:

اندازه + کیفیت + حرف تعریف
اسم + مقصود + جنس + ملیت + رنگ + شکل + سن و قدمت +

a lovely long grey wolen rug

۱۱۹۷- گزینهی «۳»

(پیش ۱، کوتاه کردن جملات پیرو وصف، درس ۳)

ترجمه‌ی جمله: «پژوهشگرانی که علل گازهای گلخانه‌ای را بررسی می‌کنند، پیشرفت بسیاری کرده‌اند.»
نکته‌ی مهم درسی:
به شکل کوتاه شده‌ی جمله‌ی پیرو وصفی دقت کنید:

The researchers who study the causes ...
studying

۱۱۹۸- گزینهی «۴»

(پیش ۱، جملات پیرو قیدی، درس ۴)

ترجمه‌ی جمله: «آب و هوا زیباست، مگر نه؟! توقع نداشتم یک چنین روز قشنگی باشد.»
نکته‌ی مهم درسی:
به ساختار زیر توجه کنید:

اسم + (صفت) + (a/an) + such
such a nice day

۱۱۹۹- گزینهی «۳»

(پیش ۲، افعال وجهی، درس ۸)

ترجمه‌ی جمله: «الف: چرا دوستت، علی، وقتی که وارد اتاق شد، سلام نگفت؟»

ب: ممکن است حالش خوب نبوده باشد.»

نکته‌ی مهم درسی:

از ساختار "may + not + have + p.p." برای بیان این‌که کاری در زمان گذشته امکان وقوع یا انجام نداشته است، استفاده می‌کنیم.

۱۲۰۰- گزینهی «۲»

(پیش از درس ۱)

ترجمه‌ی جمله: «ما انسان‌ها مواد غذایی‌مان را از آنچه که می‌خوریم به‌دست می‌آوریم؛ گیاهان غذایی‌مان را از خاک می‌گیرند.»

- (۱) ماده (۲) ماده‌ی غذایی
(۳) سرچشمه (۴) حیات وحش

۱۲۰۱- گزینهی «۲»

(پیش از درس ۵)

ترجمه‌ی جمله: «روستا صحنه‌ی آرامش و صلح بسیار بود، به دور از تنش‌های زندگی شهری.»

- (۱) اذیت کردن (۲) دور کردن، حذف کردن
(۳) امتداد داشتن (۴) جان سالم به در بردن

۱۲۰۲- گزینهی «۱»

(پیش از درس ۱۴)

ترجمه‌ی جمله: «من درباره‌ی اثر مخربی که فیلم‌های خشن ممکن است بر کودکان داشته باشند، نگرانم.»

- (۱) مخرب، ویرانگر (۲) تکراری
(۳) نامرتب (۴) عصبی

۱۲۰۳- گزینهی «۴»

(زبان از درس ۱)

ترجمه‌ی جمله: «او به اندازه‌ای که باید توجه نکرد، هنگامی که صاحب مغازه در حال توصیف محصول بود، بنابراین بعدها فهمید آنچه که خریده بود فایده‌ی کمی برای او داشت.»

- (۱) مقدار (۲) درآمد
(۳) افزایش (۴) توجه

۱۲۰۴- گزینهی «۱»

(پیش از درس ۲)

ترجمه‌ی جمله: «اشتباه وحشتناکی که در کلاس کردم یک اشتباه نامنتظره بود؛ آن واقعاً مرا در آن زمان شرمند کرد.»

- (۱) شرمند کردن (۲) اطلاع دادن
(۳) رنج بردن (۴) جلوگیری کردن

۱۲۰۵- گزینهی «۲»

(زبان از درس ۳)

ترجمه‌ی جمله: «راننده فوراً به بیمارستان برده شد، زیرا که در تصادف اتومبیل به‌صورت بدی آسیب دیده بود.»

- (۱) عاقلانه (۲) فوراً
(۳) جداً (۴) کاملاً

۱۲۰۶- گزینهی «۳»

(زبان از درس ۶)

ترجمه‌ی جمله: «علی‌رغم بهترین تلاش‌های ما، تماس با او غیرممکن به نظر می‌رسید.»

- (۱) نظارت (۲) تجربه
(۳) تلاش (۴) ادا و اطوار، ژست

۱۲۰۷- گزینهی «۳»

ترجمه‌ی جمله: «وقتی که او سرانجام فارغ‌التحصیل شد، ویکتور احساس می‌کرد که او هر آنچه را که برنامه داشت تا انجام دهد، به‌دست آورده بود.»

- (۱) ترکیب کردن (۲) بیان کردن
(۳) به‌دست آوردن (۴) پیشنهاد کردن

۱۲۰۸- گزینهی «۴»

- (۱) با دقت (۲) سابقاً
(۳) با اضطراب (۴) واقعاً

۱۲۰۹- گزینهی «۴»

- (۱) مقایسه (۲) جهت
(۳) انتظار (۴) اطلاعات

۱۲۱۰- گزینهی «۴»

ترجمه‌ی جمله: «**Although** ربط‌دهنده‌ی تضاد غیرمنتظره است. **Because** ربط‌دهنده‌ی دلیل است.»

۱۲۱۱- گزینهی «۲»

- (۱) پیش‌بینی کردن (۲) فهمیدن
(۳) بهبود دادن (۴) نادیده گرفتن

۱۲۱۲- گزینهی «۱»

- (۱) متفاوت (۲) اجتماعی
(۳) مصنوعی (۴) اضافی

۱۲۱۳- گزینهی «۳»

ترجمه‌ی جمله: «بهترین عنوان برای متن چیست؟»
«یک تاریخ مختصر از مدادها و خودکارها»

۱۲۱۴- گزینهی «۴»

ترجمه‌ی جمله: «طبق متن کدام‌یک از جملات زیر درباره‌ی گرافیت، درست است؟»

«آن در تولید مدادها مورد استفاده قرار می‌گیرد.»

۱۲۱۵- گزینهی «۱»

ترجمه‌ی جمله: «چرا نویسندگان (کلمه‌ی) **“pilots”** را در متن ذکر می‌کنند؟»

«تا یک فایده‌ی نوع خاصی از خودکار را نشان دهد.»

۱۲۱۶- گزینهی «۲»

ترجمه‌ی جمله: «عبارت **«جوهر»** در بند چهارم، جوهری است درون قلم‌های خودنویس خلبانان که برای نوشتن استفاده می‌کردند، در حالی که هواپیماهایشان را به پرواز درمی‌آوردند.»

۱۲۱۷- گزینهی «۱»

ترجمه‌ی جمله: «طبق بند اول، تغییرات شیمیایی، هنگامی که غذا در معرض حرارت است، رخ می‌دهند.»

۱۲۱۸- گزینهی «۳»

ترجمه‌ی جمله: «تمام موارد زیر به‌عنوان دلایلی برای آشپزی ذکر می‌شود، مگر این که آشپزی باکتری‌های مضر را به باکتری‌های مفید تغییر می‌دهد.»

۱۲۱۹- گزینهی «۴»

ترجمه‌ی جمله: «متن به آشپزی به‌عنوان نوعی از هنر اشاره می‌کند، وقتی که مردم دست به کارهایی می‌زنند تا غذا از لحاظ ظاهری به نظر دیگران خوشایند برسد تا آن‌ها را به خوردن آن تشویق کنند.»

۱۲۲۰- گزینهی «۱»

ترجمه‌ی جمله: «متن در بند آخر به **«آب و هوا، مذاهب و رسوم...»** به‌عنوان عواملی اشاره می‌کند که بر انتخاب کشورهای متفاوت در راه‌های سنتی آشپزی‌شان تأثیر گذار است.»

ریاضی (داخل ۹۳)

(ریاضی (۱)، فصل دوم، مجموعه‌ها)

$$A \cup B = \{۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷, ۸\}$$

$$A \cap B = \{۲, ۶\} \Rightarrow A - (A \cap B) = \{۳, ۷, ۸\}$$

$$\Rightarrow A \cup B - [A - (A \cap B)] =$$

$$\{۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷, ۸\} - \{۳, ۷, ۸\} = \{۲, ۴, ۵, ۶\}$$

۱۲۲۱- گزینهی «۳»

- (۱) با دقت (۲) سابقاً
(۳) با اضطراب (۴) واقعاً

۱۲۰۹- گزینهی «۴»

- (۱) مقایسه (۲) جهت
(۳) انتظار (۴) اطلاعات

۱۲۲۲ - گزینهی «۱»

(ریاضی (۱)، فصل سوم، توان)

$$\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^6 \times \left(\frac{1}{4}\right) \times (0.75)^{-3} = \left(\frac{2^3}{2^6}\right) \times \frac{9}{4} \times \left(\frac{3}{4}\right)^{-3}$$

$$= \frac{1}{2^3} \times \frac{3^2}{2^2} \times \frac{3^{-3}}{2^{-6}} = \frac{3^{-1}}{2^{-1}} = \frac{2}{3}$$

۱۲۲۳ - گزینهی «۳»

(ریاضی (۱)، فصل چهارم، تجزیه)

$$x^6 - 3x^3 + 8x - 24 = x^3(x-3) + 8(x-3)$$

$$= (x-3)(x^3 + 8) = (x-3)(x+2)(x^2 - 2x + 4)$$

۱۲۲۴ - گزینهی «۴»

(ریاضی (۱)، فصل هفتم، عبارات گویا)

$$\left(2x + 1 - \frac{3}{x}\right) \div \left(2 + \frac{1}{x+1}\right)$$

$$= \left(\frac{2x^2 + x - 3}{x}\right) \div \left(\frac{2x + 2 + 1}{x+1}\right)$$

$$= \frac{(x-1)(2x+3)}{x} \times \frac{x+1}{(2x+3)} = \frac{x^2 - 1}{x} = x - \frac{1}{x}$$

۱۲۲۵ - گزینهی «۲»

(ریاضی (۱)، فصل‌های سوم و هفتم، رادیکال‌ها)

$$\sqrt[3]{24} \times \sqrt[3]{9} = \sqrt[3]{24 \times 9} = \sqrt[3]{2^3 \times 3^3} = 6$$

$$\sqrt{80} = \sqrt{16 \times 5} = 4\sqrt{5}$$

$$\frac{2 - \sqrt{5}}{2 + \sqrt{5}} \times \frac{2 - \sqrt{5}}{2 - \sqrt{5}} = \frac{4 + 5 - 4\sqrt{5}}{4 - 5} = 4\sqrt{5} - 9$$

$$\Rightarrow \sqrt[3]{24} \times \sqrt[3]{9} + \frac{2 - \sqrt{5}}{2 + \sqrt{5}} - \sqrt{80} = 6 + 4\sqrt{5} - 9 - 4\sqrt{5}$$

$$= 6 - 9 = -3$$

۱۲۲۶ - گزینهی «۱»

(آمار و مدل‌سازی، فصل سوم، متغیرهای تصادفی)

قطر تنه‌ی درختان یک باغ، متغیر کمی پیوسته است.

۱۲۲۷ - گزینهی «۴»

(آمار و مدل‌سازی، فصل چهارم، دسته‌بندی داده‌ها و جدول فراوانی)

در دسته‌بندی داده‌ها در ۱۵ طبقه داریم: $[74, 77]$ دسته‌ی چهارم

اول: دسته‌ی پنزدهم و $[65, 68]$ دسته‌ی اول

بنابراین با توجه به این‌که کوچک‌ترین داده کران پایین دسته‌ی اول و بزرگ‌ترین داده کران بالای دسته‌ی آخر است؛ داریم:

$$R = 110 - 65 = 45$$

$$\text{طول دسته در } 9 \text{ طبقه} = \frac{45}{9} = 5$$

$$\Rightarrow \text{دسته‌ی آخر در } 9 \text{ طبقه} = [105, 110]$$

۱۲۲۸ - گزینهی «۲»

(آمار و مدل‌سازی، فصل ششم، میانگین)

$$\bar{x} = \frac{2 \times 75 + 76 + 2 \times 77 + 80 + 2 \times 81 + 82 + 84 + 87 + 91 + 92 + 3 \times 93 + 94 + 99}{18}$$

$$= \frac{150 + 76 + 154 + 80 + 162 + 82 + 84 + 87 + 91 + 92 + 279 + 94 + 99}{18}$$

$$= \frac{1530}{18} = 85$$

۱۲۲۹ - گزینهی «۱»

(ریاضی (۳)، فصل اول، تابع)

$$f(1 - \sqrt{2}) = \frac{-2(1 - \sqrt{2})^2 + 5(1 - \sqrt{2})}{1 - \sqrt{2} - 2} = \frac{-2(3 - 2\sqrt{2}) + 5(1 - \sqrt{2})}{-(\sqrt{2} + 1)}$$

$$= \frac{-6 + 4\sqrt{2} + 5 - 5\sqrt{2}}{-(\sqrt{2} + 1)} = \frac{-1 - \sqrt{2}}{-1 - \sqrt{2}} = 1$$

۱۲۳۰ - گزینهی «۲»

(ریاضی (۳)، فصل اول، معادله‌ی خط)

گذرا بر نقطه‌ی $(-2, 4)$: شیب خط $m = 2$

معادله‌ی خط : $y - 4 = 2(x + 2) \Rightarrow y = 2x + 8$

نقاط مشترک A و B از حل دستگاه زیر به دست می‌آید:

$$\begin{cases} y = 2x + 8 \\ y = x^2 \end{cases} \Rightarrow x^2 = 2x + 8 \Rightarrow x^2 - 2x - 8 = 0 \Rightarrow (x - 4)(x + 2) = 0$$

نقطه‌ی مشترک $(4, 16)$: $x - 4 = 0 \Rightarrow x = 4 \Rightarrow y = 16$

نقطه‌ی مشترک $(-2, 4)$: $x + 2 = 0 \Rightarrow x = -2 \Rightarrow y = 4$

مختصات وسط AB

$$\begin{bmatrix} \frac{x_A + x_B}{2} \\ \frac{y_A + y_B}{2} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{-2 + 4}{2} \\ \frac{16 + 4}{2} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 10 \end{bmatrix}$$

۱۲۳۱ - گزینهی «۳»

(ریاضی (۳)، فصل دوم، معادله‌ی رادیکالی)

طرفین را به توان ۲ می‌رسانیم $\Rightarrow 2x + 1 = x^2 - 4x + 4$

$$\Rightarrow x^2 - 6x + 3 = 0 \Rightarrow \Delta = 36 - 12 = 24 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{6 + \sqrt{24}}{2} \\ x_2 = \frac{6 - \sqrt{24}}{2} \end{cases}$$

دامنه‌ی معادله : $\begin{cases} 2x + 1 \geq 0 \Rightarrow x \geq -\frac{1}{2} \\ x - 2 \geq 0 \Rightarrow x \geq 2 \end{cases} \rightarrow x \geq 2$

بنابراین تنها جواب $x_1 = \frac{6 + \sqrt{24}}{2}$ قابل قبول است.

۱۲۳۲ - گزینهی «۱»

(ریاضی (۳)، فصل دوم، سهمی)

۳ واحد به سمت پایین $\rightarrow f(x) = \frac{1}{4}(x - 2)^2$

۲ واحد به سمت راست $\rightarrow f(x) = \frac{1}{4}x^2$

$$f(x) = \frac{1}{4}(x - 2)^2 - 3 \Rightarrow f(x) = \frac{1}{4}x^2 - 2x - 1$$

۱۲۳۳ - گزینهی «۴»

(ریاضی (۳)، فصل سوم، ترکیبیات)

به هر بچه دو عدد اسباب بازی می‌رسد، بنابراین داریم:

بچه‌ی سوم
بچه‌ی دوم
بچه‌ی اول

$$\binom{6}{2} \times \binom{4}{2} \times \binom{2}{2} = 15 \times 6 \times 1 = 90$$

۱۲۳۴ - گزینهی «۴»

(ریاضی پایه، پیش‌دانشگاهی، فصل دوم، دنباله‌ی حسابی)

$$S_5 = 60 \Rightarrow \frac{5}{2}(2a_1 + 4d) = 60 \Rightarrow$$

$$10a_1 + 20d = 120 \Rightarrow a_1 + 2d = 12$$

$$a_6 + a_5 = 3(a_1 + a_7 + a_9) \Rightarrow 2a_1 + 7d = 3(3a_1 + 3d)$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 7d = 9a_1 + 9d \Rightarrow 7a_1 + 2d = 0$$

$$\begin{cases} a_1 + 2d = 12 \\ -7a_1 - 2d = 0 \end{cases} \Rightarrow -6a_1 = 12 \Rightarrow a_1 = -2 \rightarrow d = 7$$

۱۲۳۵ - گزینهی «۳»

(ریاضی پایه، پیش‌دانشگاهی، فصل دوم، دنباله‌ی مثلثی)

جمله‌ی nام دنباله‌ی مثلثی $= \frac{n(n+1)}{2} \Rightarrow$ جمله‌ی چهاردهم $= \frac{14 \times 15}{2} = 105$

اقتصاد (داخل ۹۳)

۱۲۳۶ - گزینهی «۲»

(ریاضی پایه/پیش‌دانشگاهی، فصل سوم، لگاریتم)

$$\log \frac{x}{x-2} = \log(\sqrt{3})^2 + \log 8^{\frac{1}{3}} \Rightarrow \log \frac{x}{x-2} = \log 3 \times 2$$

$$\Rightarrow \frac{x}{x-2} = 6 \Rightarrow x = 6x - 12 \Rightarrow 5x = 12 \Rightarrow x = 2.4$$

۱۲۳۷ - گزینهی «۴»

(ریاضی پایه/پیش‌دانشگاهی، فصل چهارم، رشد و زوال)

سال ۶۰ = ۵ ماه

$$A_t = A_0(1+r)^t, r = \frac{-.24}{12} = -.02 \text{ در ماه}$$

$$\Rightarrow A_{60} = A_0(1+.02)^{60} \Rightarrow \frac{A_{60}}{A_0} = (1.02)^{60} \Rightarrow \log \frac{A_{60}}{A_0} = 60 \times \log 1.02$$

$$\Rightarrow \log \frac{A_{60}}{A_0} = 60 \times \log \frac{1.02}{1.00} = 60 \times (\log 1.02 - \log 1.00) = 60 \times (.0086 - 0) = .516$$

$$\Rightarrow 2 + \log \frac{A_{60}}{A_0} = 2 + .516 \Rightarrow \log 1.02 + \log \frac{A_{60}}{A_0} = \log 328$$

$$\Rightarrow \log 1.02 \times \frac{A_{60}}{A_0} = \log 328 \Rightarrow \frac{A_{60}}{A_0} = \frac{328}{1.02} = 321.57$$

۱۲۳۸ - گزینهی «۲»

(ریاضی پایه/پیش‌دانشگاهی، فصل چهارم، بهینه‌سازی)

تعداد قطعه x

$$y = 450 - 5(x - 80)$$

$$\text{درآمد} = x \times y = 450x - 5(x^2 - 80x) \Rightarrow \text{درآمد} = -5x^2 + 850x$$

$$x_{\max} = -\frac{b}{2a} = \frac{-850}{-10} = 85 \Rightarrow y = 450 - 5 \times 5 = 425$$

$$\Rightarrow \text{درآمد ماکزیم} = 85 \times 425 = 36125$$

۱۲۳۹ - گزینهی «۱»

(ریاضی پایه/پیش‌دانشگاهی، فصل پنجم، احتمال)

$$\text{تخمین احتمال} = \frac{4}{50} = \frac{2}{25}$$

$$\text{احتمال نظری: } P(\text{سکه رو و عدد تاس ۳ یا ۶}) = \frac{1}{2} \times \frac{1}{6} = \frac{1}{12}$$

$$\frac{1}{6} - \frac{2}{25} = \frac{25 - 24}{150} = \frac{1}{150}$$

۱۲۴۰ - گزینهی «۳»

(ریاضی پایه/پیش‌دانشگاهی، فصل پنجم، احتمال)

$$\left. \begin{array}{l} P(A) = \frac{1}{2} \text{ : احتمال آن که عقربه‌ی A روی ناحیه‌ی فرد باشد.} \\ P(B) = \frac{3}{5} \text{ : احتمال آن که عقربه‌ی B روی ناحیه‌ی فرد بزرگ‌تر شود.} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{A و B مستقل‌اند} \\ \rightarrow P(A \cap B) = \frac{1}{2} \times \frac{3}{5} = \frac{3}{10} \end{array}$$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = \frac{1}{2} + \frac{3}{5} - \frac{3}{10} = \frac{5+6-3}{10} = .8$$

۱۲۴۱ - گزینهی «۲»

(اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۵، ۸، ۹، ۱۱ و ۱۴)

الف) تنها قسمت الف در گزینهی «۲» نادرست است. به یقین، ملاک بهترین بودن این است که با استفاده از این منابع بتوان بیش‌ترین میزان تولید را به‌دست آورد و سطح بالاتری از رفاه را برای انسان فراهم کرد.

ب) برای تحقق این امر لازم است سرمایه‌گذاری‌های عظیمی برای تأسیس نهادهای فرهنگی صورت پذیرد.

ج) اگر جامعه‌ای به دنبال حفظ استقلال سیاسی و فرهنگی خود است، باید به رشد و پیشرفت اقتصادی به مثابه‌ی یکی از مهم‌ترین ابزارها در این مسیر توجه کند.

د) نیازهای انسان از طریق مصرف محصولات مختلفی که تولیدکنندگان آن‌ها را تولید و عرضه می‌کنند، برطرف می‌شود. این محصولات شامل کالاها و خدمات می‌شود.

ه) ابزارهای خاص و انجام آزمایشات در فضایی خاص، از موارد مشترک در روش مطالعه‌ی دانشمندان علوم مختلف نیست.

و) آنچه انسان در مقابل پول خریداری می‌کند و به‌وسیله‌ی آن نیازهایش را برطرف می‌سازد، فقط در اشیای فیزیکی خلاصه نمی‌شود. خدمات را هم دربرمی‌گیرد.

۱۲۴۲ - گزینهی «۱»

(آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌ی ۲۵)

تولید ناخالص ملی =

سهم تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند + تولید خارجیان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی

$$255 = 250 - x + 15 \Rightarrow 255 = 265 - x \Rightarrow x = 10 \text{ میلیارد ریال}$$

۱۲۴۳ - گزینهی «۳»

(تولید، صفحه‌های ۳۵، ۳۷، ۴۱ و ۴۲)

الف) عامل «سرمایه»: انسان برای بهره‌برداری از منابع طبیعی به ابزار و تجهیزات نیازمند است. این ابزار و تجهیزات در واقع حاصل کار گذشته‌ی انسان‌هاست.

ب) فعالیت دو گروه تولیدکنندگانی که محصولاتشان به شکل مستقیم و غیرمستقیم به مصرف مردم می‌رسد، به نوعی مکمل هم است.

ج) قسمت «ج» در گزینهی «۳» بیانگر درآمد است، نه هزینه‌ی تولید.

د) قیمت سرمایه که به صاحبان آن تعلق می‌گیرد، سود است.

۱۲۴۴ - گزینهی «۱»

(اقتصاد پیوسته و آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۱۶، ۲۰، ۲۳، ۲۴، ۲۶، ۲۹ و ۳۰)

الف) میزان تولید کالا و خدمات در هر جامعه، به نوعی نشان‌دهنده‌ی قدرت اقتصادی آن جامعه و سطح زندگی مردم است.

ب) درآمد ملی دربرگیرنده‌ی مجموع درآمدهایی است که در طول سال نصیب اعضای جامعه می‌شود. این درآمدها عبارتند از: درآمد حقوق‌بگیران (دستمزدها)، درآمد صاحبان سرمایه (اجاره)، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکت‌ها و مؤسسات می‌شود.

ج) کالاهایی که تولیدکنندگان تولید و به بازار عرضه می‌کنند یا مصرف‌کنندگان می‌خرند و به مصرف می‌رسانند: کالاهای نهایی

کالاهایی که تولیدکنندگان آن‌ها را خریداری می‌کنند و برای تولید کالاهای دیگر مورد استفاده قرار می‌دهند: کالاهای واسطه‌ای

د) تولید ملی دربرگیرنده‌ی همه‌ی فعالیت‌های تولیدی است که توسط یک ملت در یک سال انجام می‌گیرد، خواه در کشور خودشان ساکن باشند یا در خارج از کشور.

ه) هزینه‌های استهلاک: قسمتی از تولید جامعه که صرف جای‌گزینی سرمایه‌های فرسوده می‌شود.

و) روش تولید یا روش ارزش‌افزوده: برای محاسبه‌ی ارزش کل تولید کالاها و خدمات نهایی می‌توان ارزش‌افزوده‌ها را با هم جمع کرد.

۱۲۴۵- گزینهی «۴»

(بازار، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۴۶ و ۱۴۹)
الف) نحوه‌ی تصمیم‌گیری و اقدام تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و نیز واکنش آن‌ها نسبت به تغییرات وضعیت اقتصادی با عنوان «رفتار اقتصادی» شناخته می‌شود.
ب) انگیزه‌ی مصرف‌کنندگان از خرید کالاها، رفع نیاز است.
ج) با کاهش قیمت یک کالا، میزان مصرف یا خرید آن از سوی مصرف‌کنندگان افزایش می‌یابد.
د) قیمت یک کالا با میزان تولید و عرضه‌ی آن از سوی تولیدکنندگان رابطه‌ی مستقیم دارند.
هـ) در حالت کمبود (فزونی تقاضا بر عرضه) قیمت بالا می‌رود و فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا کاهش می‌یابد.

۱۲۴۶- گزینهی «۳»

(دولت و اقتصاد، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)
اهداف اقتصادی دولت در عرصه‌ی اقتصاد:
۱- اشتغال کامل
۲- ثبات قیمت‌ها
۳- رشد و توسعه‌ی اقتصادی
بررسی تجربه‌ی توسعه در کشورهای پیشرفته (نه کشورهای در حال توسعه) نشان می‌دهد که دولت‌ها در حرکت این‌گونه جوامع به سمت توسعه‌یافتگی تأثیر به‌سزایی داشته‌اند.
۴- بهبود وضع توزیع درآمد

۱۲۴۷- گزینهی «۴»

(بودجه‌ی دولت، صفحه‌ی ۸۳)
میلیارد ریال $70 = \frac{840}{12} = \frac{\text{بهای کلای سرمایه‌ای}}{\text{عمر مفید آن}} = \text{هزینه‌ی استهلاک}$
میلیارد ریال $100/8 = \frac{12}{840} \times 840 = \text{میزان افزایش بهای کالا}$
میلیارد ریال $940/8 = 840 + 100/8 = \text{بهای جدید کلای سرمایه‌ای}$
میلیون ریال $940,800 = \text{میلیون ریال}$
 $= \text{هزینه‌ی استهلاک سالانه با احتساب قیمت جدید کالا}$
میلیون ریال $78,400 = \frac{940,800}{12}$
 $= \text{مجموع هزینه‌ی استهلاک سه سال آخر (با احتساب قیمت جدید کالا)}$
میلیون ریال $235,200 = 78,400 \times 3$

۱۲۴۸- گزینهی «۲»

(مفاهیم و معیارهای توسعه، صفحه‌ی ۹۴)

گروه کشورها	درصد نرخ بی‌سوادی بزرگسالان (به‌طور متوسط)	نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر ۱۰۰۰ نفر)	امید به زندگی در بدو تولد
۵۰ کشور در حال توسعه (با پایین‌ترین سطح درآمد سرانه)	بیش از ۳۵ درصد	بیش از ۱۰۰	کم‌تر از ۵۰ سال
۲۲ کشور توسعه‌یافته	کم‌تر از ۱ درصد	کم‌تر از ۶	بیش از ۷۸ سال

۱۲۴۹- گزینهی «۱»

(توزیع درآمد و فقر، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)
در هر جامعه با توجه به شرایط اقتصادی، عادت‌های مصرفی و سلیقه‌ی مردم می‌توان حداقل درآمد را برای تأمین نیازهای اولیه و سطح زندگی متعارف محاسبه کرد و آن را معیار تعیین «خط فقر» در آن جامعه قرار داد.

۱۲۵۰- گزینهی «۴»

(بانک، صفحه‌ی ۱۳۴)
از جمله وظایف بانک مرکزی:
نگهداری ذخایر قانونی و موجودی نقدی بانک‌های تجاری

۱۲۵۱- گزینهی «۴»

(پول، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۲۰)
واحد $1200 = \frac{2}{3} \times 1800 = \text{ارزش مسکوکات}$

میزان نقدینگی =

میزان سپرده‌های غیردیداری + میزان سپرده‌های دیداری + میزان مسکوکات + میزان اسکناس‌ها
واحد $4000 = 1800 + 1200 + 1000 = \text{میزان نقدینگی}$

میزان سپرده‌های دیداری (جاری) + میزان مسکوکات + میزان اسکناس‌ها = حجم پول

واحد $3280 = 1800 + 1200 + 280 = \text{حجم پول}$

واحد $1000 = \text{میزان سپرده‌ی غیردیداری} + \text{میزان سپرده‌ی دیداری}$

$1000 = \text{میزان سپرده‌ی غیردیداری} + 280$

واحد $720 = \text{میزان سپرده‌ی غیردیداری}$

سپرده‌ی پس‌انداز + سپرده‌ی مدت‌دار = میزان سپرده‌ی غیردیداری

سپرده‌ی پس‌انداز $340 + 720 = 340$

واحد $380 = \text{سپرده‌ی پس‌انداز}$

۱۲۵۲- گزینهی «۲»

(پول و آشنایی با برخی نهادها و ...، صفحه‌های ۱۱۰، ۱۱۳، ۱۵۷ و ۱۶۲)
الف) مشکلات مبادله‌ی پایایی:

۱- عدم تمایل هم‌زمان دو طرف به مبادله

۲- نبودن یک معیار سنجش ارزش

۳- نبود وسیله‌ی پس‌انداز فردی

ب) آمریکا بعد از جنگ جهانی دوم برای بازسازی اقتصادهای آسیب‌دیده‌ی کشورهای هم‌پیمان خود در اروپا مبالغ هنگفتی صرف کرد. این برنامه‌ی بازسازی به طرح یا برنامه‌ی مارشال معروف است.

ج) بانک مرکزی در حالت تورم، نرخ تنزیل مجدد را افزایش می‌دهد و در حال رکود از آن می‌کاهد.

د) کشورهای ترکیه، پاکستان و ایران در زمینه‌ی صنایع سبک و نیمه‌سبک صنعتی از فناوری بالایی برخوردارند.

۱۲۵۳- گزینهی «۳»

(تجارت بین‌الملل، صفحه‌ی ۱۵۱)
تمامی گزینه‌ها به استثنای گزینه‌ی «۳» به نقش تجارت بین‌الملل در اقتصاد کشورها می‌پردازند.

۱۲۵۴- گزینهی «۲»

(بورس، صفحه‌ی ۱۳۹)
تهیه‌ی دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت در ایران برعهده‌ی بانک مرکزی است.

۱۲۵۵- گزینهی «۲»

(آشنایی با برخی نهادها و مؤسسات مؤثر در اقتصاد جهان، صفحه‌ی ۱۵۷)
سازمان بین‌المللی توسعه در ۲۶ ژانویه سال ۱۹۶۰ میلادی به‌عنوان شعبه‌ی دیگری از بانک جهانی و به‌منظور رسیدگی به وضعیت بدی کشورهای در حال توسعه تأسیس شد.

ادبیات اختصاصی (داخل ۹۳)

۱۲۵۶- گزینهی «۳»

(تاریخ ادبیات (۱)، عصر عنصری، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)
در عصر عنصری، شاعران به‌جای آن‌که تجربیات و اندیشه‌های خود را در شعر بیاورند، پسند و سلیقه‌ی ممدوحان را در نظر می‌گیرند.

۱۲۶۸- **گزینه‌ی ۱** (آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

«سر در سر کاری کردن» کنایه از قصد انجام کاری را کردن است. بین «سر» و «هر» و «سر» و «سر» جناس وجود دارد. (به ترتیب ناقص و تام)

«منصور»: ایهام: ۱- منصور حلاج ۲- پیروز

بیت اشاره به داستان منصور حلاج و به دار کشیده شدن وی دارد.

۱۲۶۹- **گزینه‌ی ۳** (آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

اشاره به داستان محمود ایاز / در این بیت لف و نشر وجود ندارد. «لطف» و «کرم» هم معنی هستند و «چور» و «ستم» نیز مترادف.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: «روز و شب: تضاد

رخ: لف ۱، زلف: لف ۲ / روز: نشر ۱، شب: نشر ۲ (لف و نشر)

گزینه‌ی ۲: «شاعر در عین آگاهی خود را به جهالت می‌زند. در واقع شاعر می‌داند که دل با تیر مژگان معشوق، خون‌آلود نشده است اما از این امر، ابراز ناآگاهی می‌کند. (تجاهل‌العارف)

تشبیه: مژگان به خدنگ تشبیه شده است. خون‌آلود بودن مژگان قرینه‌ای است که ما را در فهم این تشبیه کمک می‌کند.

گزینه‌ی ۴: «بازار محبت» اضافه‌ی تشبیه‌ی است.

«سود بودن زیان» تناقض دارد.

۱۲۷۰- **گزینه‌ی ۲** (آرایه‌های ادبی، بیان، صنفی ۸)

«سر» مجاز از فکر و اندیشه با علاقه‌ی محلیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: «گل» مجاز از بهار با علاقه‌ی جزئیه است.

گزینه‌ی ۳: «بناگوش» مجاز از مو با علاقه‌ی محلیه است.

گزینه‌ی ۴: «خون» مجاز از کشتن با علاقه‌ی لازمی است.

۱۲۷۱- **گزینه‌ی ۱** (قافیه، عیوب قافیه، صنفی‌های ۸ تا ۱۲)

«دعوی» و «بی‌معنی» واژگان قافیه و مصوّت بلند «ی» حرف قافیه است. مصوّت بلند «ی» به تنهایی اساس قافیه قرار نمی‌گیرد لذا قافیه‌ی این بیت نادرست است.

این بیت نادرست است.

۱۲۷۲- **گزینه‌ی ۴** (قافیه، قواعد قافیه، صنفی‌های ۶ و ۸)

قافیه در بیت گزینه‌ی ۴ (همری - نمی‌دهی: واژگان قافیه / - ه: حروف اصلی قافیه / ی: حرف الحاقی)، مطابق قاعده‌ی «۲» و در سایر

ابیات مطابق قاعده‌ی «۱» است.

۱۲۷۳- **گزینه‌ی ۲** (عروض، تقطیع همایی، صنفی‌های ۱۹ تا ۲۳)

دع	و	ی	عش	ق	ز	هر	بل
دس	ت	بر	سر	ز	د	نز	هر
-	U	U	-	U	U	-	-

ه	و	سی	می	ء	ید
م	گ	سی	می	ء	ید
U	U	-	-	-	-

۱۲۵۷- **گزینه‌ی ۱** (تاریخ ادبیات (۱)، عصر فردوسی، صنفی ۵۷)

گرشاسپ‌نامه، اثر اسدی توسی، داستانی منظوم در قالب مثنوی است مشتمل بر حدود نه هزار بیت.

۱۲۵۸- **گزینه‌ی ۲** (تاریخ ادبیات (۱)، عصر بیهقی و عصر مولوی، صنفی‌های ۹۵، ۱۵۰ و ۱۵۱)

طبقات‌الصوفیه در اصل توسط ابوعبدالرحمان سلمی نیشابوری (فوت: ۴۱۲ هـ) نوشته شده است و خواجه عبدالله انصاری در قرن پنجم آن را در حلقه‌ی مریدان خود املا می‌کرده است. درحالی‌که تذکره‌الاولیای عطار

در سال‌های آخر قرن ششم یا سال‌های آغازین قرن هفتم هجری تألیف شده است.

۱۲۵۹- **گزینه‌ی ۴** (تاریخ ادبیات (۱)، رمانتیسیسم، صنفی ۱۹۳)

ویلیام بلیک و لرد بایرون، از هنرمندان سرشناس مکتب «رمانتیسیسم» هستند.

۱۲۶۰- **گزینه‌ی ۳** (تاریخ ادبیات (۱)، کلاسیسیسم، صنفی ۱۸۴)

«بوالو» در کتاب «فن شعر» می‌گوید: «عقل و منطق را دوست بدارید و پیوسته بزرگ‌ترین زینت و ارزش اثر خود را از آن کسب کنی.»

۱۲۶۱- **گزینه‌ی ۴** (تاریخ ادبیات (۲)، عصر بیداری، صنفی‌های ۱۱۰، ۱۱۳ و ۱۱۵)

سید اشرف‌الدین گیلانی، عارف و میرزاده‌ی عشقی، از شاعران مردم‌پسند عصر بیداری هستند که به ترتیب در شهرهای قزوین، قزوین و همدان متولد شده‌اند.

۱۲۶۲- **گزینه‌ی ۴** (تاریخ ادبیات (۲)، عصر صبا، صنفی ۸۳)

بعد از مشتاق، کانون شعر اصفهان به همت نشاط اصفهانی گرم مانده بود. مجموعه‌ی آثار نشاط اصفهانی با عنوان «گنجینه‌ی نشاط» باقی مانده است.

۱۲۶۳- **گزینه‌ی ۴** (تاریخ ادبیات (۲)، عصر هاتف، صنفی‌های ۷۰ و ۷۱)

گذشت و تحمل عقاید مخالف، توجه به حق به وجهی عارفانه، دعوت به انصاف و سعه‌ی صدر از جمله مضامین ترجیع‌بند معروف هاتف هستند.

اما در این ترجیع‌بند، احیای رسم مدیحه‌سرایی و روی آوردن به مسایل دینی دیده نمی‌شود.

۱۲۶۴- **گزینه‌ی ۱** (تاریخ ادبیات (۲)، سوررئالیسم، صنفی ۱۷۳)

فدریکو گارسیالورکا، با کتاب «شاعر در نیویورک» به سوررئالیسم روی آورد. معاصرانش وی را آخرین شاعر حماسه‌سرای اسپانیا دانسته‌اند.

۱۲۶۵- **گزینه‌ی ۲** (تاریخ ادبیات (۲)، ادبیات عرب، صنفی ۲۰۰)

از آثار مهم یوسف ادریس، «حادثه‌ی شرف، پایان دنیا و خانه‌ای از گوشت» را می‌توان نام برد.

۱۲۶۶- **گزینه‌ی ۲** (آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

سه تشبیه موجود در این بیت: خورشید عارض / خورشید عارض او تاب مرا چون ذره برده است. / بالای (قامت) سرکش او مرا چون سایه پست کرده است.

ایهام: «پست» (۱) خوار (۲) پایین

در این بیت، استعاره‌ی مصرّحه وجود ندارد و «تاب بردن خورشید عارض» و «پست کردن بالای (قامت) سرکش»، استعاره‌های مکنیه و تشخیص هستند.

۱۲۶۷- **گزینه‌ی ۳** (آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

بیت ه: «سردر گریبان کشیدن شمع»، استعاره‌ی مکنیه و تشخیص است. بیت ب: گرداب: لف ۱، گردباد: لف ۲ / بر: نشر ۲، بحر: نشر ۱ (لف و نشر مشوّش)

بیت د: «مست هشیار» تناقض دارد.

بیت ج: اشاره به داستان کوه کندن فرهاد (تلمیح)

بیت الف: «شعر تر» و «گذشتن گرم» حس آمیزی دارند.

۱۲۷۴- گزینهی «۳»

(عروض، طبقه‌بندی اوزان، صفحه‌ی ۵۴)

وزن بیت این گزینه، «مفاعِلن فَعَلاتن مفاعِلن فَعَلن» است.

ه	زا	ر	عق	ل	ء	دب	دا
ک	نوکر	ک	مس	ت	خ	را	بم
U	-	U	-	U	U	-	-

ش	تم	م	نی	خا	ج
ص	لا	ح	بی	ء	د
U	-	U	-	U	U

۱۲۷۵- گزینهی «۱»

(عروض، افتیارات شاعری (بانی، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

در این بیت، اختیار بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه وجود ندارد.

طر	ف	ک	رم	ز	کس	ن	بس
گر	چ	س	خن	ه	می	ب	رد
-	U	U	-	U	-	U	-

تین	د	ل	پر	ء	می	د	من
قص	ص	ی	من	ب	هر	ط	رف
-	U	U	-	U	-	U	-

وزن بیت، «مفعِلن مفاعِلن // مفعِلن مفاعِلن» است.

۱۲۷۶- گزینهی «۴»

(عروض، طبقه‌بندی اوزان، صفحه‌ی ۵۳)

بو	ی	ت	می	ش	نی	د	م
دا	د	ند	سا	ق	یا	ن	ط
-	-	U	-	U	-	U	U

بر	یا	د	رو	ی	ت
رب	یک	د	سا	غ	رم
-	-	U	-	U	-

وزن این بیت، «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» (مضارع مثنیٰ اخرب

مکفوف محذوف) است.

۱۲۷۷- گزینهی «۱»

(عروض، طبقه‌بندی اوزان، صفحه‌ی ۵۳)

بر	کن	ز	خا	ب	غف
ون	در	ج	هان	ب	چش
-	-	U	-	U	-

سر	را	پو	لت
گر	بن	رد	خ
-	-	-	U

وزن این بیت، «مفعول فاعلات مفاعیلن» است.

۱۲۷۸- گزینهی «۲»

(سبک‌شناسی، سبک هندی، صفحه‌ی ۱۰۵)

در این بیت شاعر، از دست بیدادهای معشوق ناله سر داده و از این‌که

کسی به فریاد او نمی‌رسد، زبان به شکوه گشوده است.

۱۲۷۹- گزینهی «۳»

(نقد ادبی، صفحه‌ی ۱۷۹)

تی. اس. الیوت، منتقد نقد مکتب زیبایی‌شناسی، شعر را به‌عنوان یک پدیده‌ی مستقل به‌کار می‌گیرد و معتقد است که شاعر در سرودن شعر از هیجانات و شخصیت خود می‌گریزد.

۱۲۸۰- گزینهی «۳»

(سبک‌شناسی، سبک دوره‌ی بازگشت، صفحه‌ی ۱۱۴)

بیت این گزینه و بیت صورت سؤال هر دو بر این مفهوم تأکید می‌کنند که در میان عاشقان حقیقی و اهل دل، غنی و فقیر یکسانند و در عالم عشق، تفاوت‌های مادی رنگ می‌بازند.

۱۲۸۱- گزینهی «۱»

(سبک‌شناسی، سبک عراقی، صفحه‌ی ۹۷)

معنی آیه‌ی شریفه‌ی صورت سؤال: «اگر دست از مخالفت برداری، تو را سنگسار خواهم کرد.» مفهوم این آیه آن است که وقتی که پدر حضرت ابراهیم (ع) در برابر استدلال‌های وی، پاسخی نداشت، شروع به پرخاشگری و تهدید وی نمود. این مفهوم در بیت این گزینه نیز مشهود است.

۱۲۸۲- گزینهی «۲»

(سبک‌شناسی، عرفان و تصوّف، صفحه‌ی ۱۵۶)

در بیت دوم صورت سؤال، شاعر می‌گوید: «هر خشتی که از دیوار برمی‌کنم، باعث می‌شود که زودتر به آب حیات برسیم. یعنی برجای گذاشتن تعلقات مادی و دنیوی سبب می‌شود که سبک‌بارتر شویم و زودتر به سرمنزل مقصود برسیم.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: رخت و لباس (مادیات) را رها کن تا سبک‌تر شوی و زودتر به منزل مقصود رسی.

گزینه‌ی «۲»: فرد سبکیار (کسی که کفه‌ی اعمال وی سبک است). ابتدا شاد و خوشحال است اما در پایان، حاصل وی اندوه و ناراحتی است.

گزینه‌ی «۳»: این تیره دشت (جهان فانی)، دوزخ گوگرد شد، خوشا به حال کسی که بارش سبک‌تر است و زودتر عبور می‌کند.

گزینه‌ی «۴»: خوشا به حال کسی که بارش سبک‌تر است؛ چراکه در میان این بیابان تار (جهان مادی) زودتر به مقصد می‌رسد.

۱۲۸۳- گزینهی «۴»

(سبک‌شناسی، سبک هندی، صفحه‌ی ۱۰۸)

مفهوم بیت صورت سؤال: «خط‌ها و خال‌ها، فهرست دفتر حسن و جمال تو هستند که در پس پرده‌ی اجمال آن‌ها، تفصیل‌ها و شرح‌های بسیاری نهفته است. در واقع مفهوم بیت این است که حسن و جمال خداوند در عالم خلقت پدیدار شده است که این مفهوم در بیت این گزینه نیز به چشم می‌خورد.

۱۲۸۴- گزینهی «۲»

(سبک‌شناسی، سبک عراقی، ترکیبی)

مفهوم ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»: توصیه به آسان‌گیری و گذراندن عمر در خوشی و شادمانی و استفاده از نعمات و داشته‌ها و اندوخته‌های خود است؛ چراکه باقی گذاشتن اموال و برجای گذاشتن آن‌ها برای دیگران، هیچ فایده‌ای دربر ندارد.

مفهوم بیت گزینه‌ی «۲»: نکوهش حرص، طمع و آزمندی

۱۲۸۵- گزینهی «۳»

(سبک‌شناسی، سبک عراقی، صفحه‌ی ۸۸)

مفهوم عبارت صورت سؤال و بیت این گزینه: در جهان خلقت و در آفرینش کیهان، هیچ خطایی صورت نگرفته است و همه چیز در کمال بی‌نقصی آفریده شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: تو (انسان)، اندازه دو جهان، قرب و منزلت داری، ولی خود را گرامی نمی‌داری، سروری و سرداری جهان از آن توست.

گزینه‌ی «۲»: در عالم عشق، همه برابرند.

گزینه‌ی «۴»: من پایبند جسم و تن شده‌ام درحالی‌که همراه کاروان جان هستم.

عربی اختصاصی (داخل ۹۳)

۱۲۸۶- گزینهی «۱»

(ترجمه، عربی (۳)، صفحه‌ی ۱۳۱)
 «تروعتی»: مرا می‌ترساند (تروَع + ن) وقایه + ضمیر مفعولی «ی» / «هذه الليلة المظلمة»: این شب تاریک / «ما أروع»: چه ترسناک است (اسلوب تعجب) / «ظلامها»: تاریکی‌اش، تاریکی آن

۱۲۸۷- گزینهی «۴»

(ترجمه، عربی پیش‌دانشگاهی، ترکیبی)
 «لا تكن»: مباش («لا»ی نهی + فعل مضارع) / «ممن»: از کسانی که / «يعشون»: زندگی می‌کنند / «فی الدنیا»: در دنیا / «متشائمین»: بدبینانه (حال) / «لأنهم»: زیرا آن‌ها / «یضیقون»: سخت می‌گیرند / «علی أنفسهم»: بر خود، بر خودشان / «علی الآخرين»: بر دیگران / «عیناً»: بیهوده (حال)

۱۲۸۸- گزینهی «۴»

(ترجمه، عربی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۴۹)
 ترجمه‌ی درست این عبارت:
 «نزدیک است که کارگر جامعه را به خودکفایی برساند.»

۱۲۸۹- گزینهی «۲»

(مفهوم، عربی پیش‌دانشگاهی، ترکیبی)
 معنا و مفهوم عبارت این گزینه: «بار سنگینی است بر زندگی، انسانی که زندگی را بار سنگینی بیندارد!» که با عبارت فارسی ارتباط مفهومی ندارد.
 تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: معنا و مفهوم عبارت: «مال و خانواده، امانتی بیش نیستند و چاره‌ای نیست جز این که روزی باید امانت را پس داد.» که با مفهوم عبارت فارسی، یکی است.

گزینه‌ی «۳»: معنا و مفهوم عبارت: «مروارید در صدف ساکن نمی‌شد اگر در آن به خواری می‌نگریست.» که با مفهوم عبارت فارسی، یکی است.
 گزینه‌ی «۴»: معنا و مفهوم عبارت: «دنیا را رها کن؛ چرا که از عادت‌های او خوار کردن والا، و بالا بردن از خواری است.» که با عبارت فارسی، هم‌مفهوم است.

۱۲۹۰- گزینهی «۱»

(تعریب، عربی پیش‌دانشگاهی، ترکیبی)
 «الظالم: ظالم / «أولاً: ابتدا / «نفسه»: خود / «بظلمه»: به پیداد خویش / «موت»: می‌میرد («یقتل» به معنای «می‌کشد» و نادرست است.) / «کما»: همان‌طور که / «بهذم»: ویران می‌کند / «علی رأسه»: بر سر خود

۱۲۹۱- گزینهی «۱»

(تعریب، عربی پیش‌دانشگاهی، ترکیبی)
 «لا تفکر»: میندیش / «فی هذا»: به این / «أبدأ»: هرگز / «بأنتی ماذا لا أملك»: که من چه چیز را مالک نیستم، که چه ندارم

۱۲۹۲- گزینهی «۴»

(قواعد، حرکت‌گذاری، عربی پیش‌دانشگاهی، ترکیبی)
 حرکت‌گذاری درست همه‌ی عبارت چنین است:
 «لَقَدْ غَزَاَ الْمُسْلِمُونَ مَدِينَةَ سَمَرْقَنْدَ أَيْسَامَ خِلَافَةَ الْأُمُوِيْنَ مِنْ غَيْرِ إِنْذَارٍ مُسَبِّقٍ.»
 «المسلمون»: فاعل و مرفوع بإعراب فرعی «واو» / «مدینة»: مفعول به و منصوب / «سمرقند»: مضاف الیه و مجرور بالإعراب الفرعی بالفتحة (زیرا غیر منصرف است.) / «أیسام»: مفعول فیه و منصوب / «خلافة»: مضاف الیه و مجرور / «الأمويين»: مضاف الیه و مجرور بالإعراب الفرعی «ی» / «من»: من الحروف الجارة / «غیر»: مجرور بحرف الجر / «إنذار»: مضاف الیه و مجرور / «مسبق»: نعت و مجرور بالتبعية من المنعوت «إنذار»

۱۲۹۳- گزینهی «۴»

(قواعد، حرکت‌گذاری، عربی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌ی ۶۱)
 حرکت‌گذاری درست همه‌ی عبارت چنین است: «التَّمْيِيزُ إِسْمٌ مَنْصُوبٌ يَرْفَعُ الْإِبْهَامَ عَمَّا جَاءَ قَبْلَهُ مِنْ نَسْبَةٍ، وَ يُسَمَّى تَمْيِيزَ نَسْبَةٍ.»

«التَّمْيِيزُ»: مبتدأ و مرفوع / «إسم»: خبر و مرفوع / «منصوب»: نعت و مرفوع بالتبعية من منعوتة / «يرفع»: فعل مضارع مرفوع، مبنی للمعلوم / «الإبهام»: مفعول به لفعل «يرفع» و منصوب / «عما» (عن + ما): جار و مجرور / «جاء»: فعل ماضٍ للغائب / «قبل»: مفعول فیه و منصوب / «من»: حرف الجر / «نسبة»: مجرور بحرف الجر / «سُمي»: فعل مضارع للغائب و مرفوع، مبنی للمجهول / «تميز»: مفعول به لفعل «يسمي» و منصوب / «نسبة»: مضاف الیه و مجرور

۱۲۹۴- گزینهی «۱»

(قواعد، تمیز و ترکیب، عربی پیش‌دانشگاهی، ترکیبی)
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌ی «۲»: «فاعله ضمير «هي» المستتر» نادرست است، زیرا فاعل آن، اسم ظاهر «الأنهار» است.

گزینه‌ی «۳»: «مضاف الیه و مجرور» نادرست و فاعل و مرفوع، درست است.

گزینه‌ی «۴»: «مبتدأ مؤخر» نادرست و فاعل و مرفوع درست است.

۱۲۹۵- گزینهی «۳»

(قواعد، تمیز و ترکیب، عربی (۳)، صفحه‌ی ۵۷)
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌ی «۱»: «مصدره: تزعيج» و «مضاف الیه» نادرست و از مصدر «إزعاج» و نعت درست است.

گزینه‌ی «۲»: «مشتق و صفة مشبهة» و «مجرور بالفتحة» نادرست و «جامد و مجرور بالكسرة»، درست است.

گزینه‌ی «۴»: «منصرف» نادرست و «غیر منصرف» درست است.

۱۲۹۶- گزینهی «۲»

(قواعد، تصغیر و نسبت، عربی (۲)، صفحه‌های ۱۵۰ و ۱۵۱)
 در این عبارت، «قطيرات» (مفردة: قطيرة) اسم مصغر و «مائة» اسم منسوب است.

۱۲۹۷- گزینهی «۴»

(قواعد، اقسام کلمه، عربی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌ی ۶)
 در این گزینه، بین «الطالبات» که فاعل است و فعل «حضرت»، جار و مجرور «فی المدرسة» فاصله انداخته است، بنابراین، فعل جایز التانیث است و می‌تواند به صورت مذکر یعنی «حضر» نیز بیاید.
 توضیح نکته‌ی درسی:

فعل در دو حالت واجب التانیث و در غیر از این دو حالت، جایز التانیث است:

- ۱- فاعل، مؤنث حقیقی بوده و بدون فاصله از فعل، آمده باشد. (مانند گزینه‌ی «۲»)
- ۲- فاعل، ضمیر مستتری باشد که به یک اسم مؤنث برگردد. (مانند گزینه‌های «۱» و «۳»)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: فاعل فعل «تفوح» ضمیر مستتر «هی» است که به اسم مؤنث «رائحة» برمی‌گردد.

گزینه‌ی «۲»: فاعل «الطالبات» یک اسم مؤنث حقیقی است که بدون فاصله از فعل آمده است.

گزینه‌ی «۳»: فاعل فعل «تربی» ضمیر مستتر «هی» است که به اسم مؤنث «المعلمة» برمی‌گردد.

۱۲۹۸- گزینهی «۳»

(قواعد، معرفه و نكرة، عربی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌ی ۱۷)
 در این گزینه، عائد صله ضمیر مفعولی «ه» (طبخته) بوده که حذف شده است.
 تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: ضمیر فاعلی مستتر «هی» در فعل «تساعد» عائد صله‌ی مذکور است.

گزینه‌ی «۲»: ضمیر فاعلی بارز «و» در فعل «یجاهدون» عائد صله‌ی مذکور است.

گزینه‌ی «۴»: ضمیر فاعلی مستتر «هو» در فعل «غرس» عائد صله‌ی مذکور است.

تاریخ (داخل ۹۳)

۱۳۰۶ - گزینهی «۳»

(تاریخ (۱)، تمدن در «میان دو رود»، صفحه ۱۶) با مرگ حمورابی، شورش‌هایی در شهرهای میان دو رود رخ داد که نتیجه‌ی آن زوال حکومت اموری‌ها بود. عاقبت آشوری‌ها به قدرت رسیدند.

۱۳۰۷ - گزینهی «۱» (تاریخ (۱)، هفامنشیان، صفحه ۵۸) در زمان اردشیر دوم، یونان که دچار ضعف و انحطاط شده بود، توسط فیلیپ مقدونی، حاکم مقدونیه فتح شد.

۱۳۰۸ - گزینهی «۴» (تاریخ (۱)، ساسانیان، صفحه ۸۴) عصر ساسانی، به‌ویژه عصر انوشیروان، دوران شکوفایی فرهنگ و تمدن ایران باستان است.

۱۳۰۹ - گزینهی «۲» (تاریخ (۱)، ایران در قرون نخستین اسلامی (۲)، صفحه ۱۳۹) در دوره‌ی سامانیان، بخارا از مراکز مهم ادب، علم و تمدن در جهان اسلام بود.

۱۳۱۰ - گزینهی «۱» (تاریخ (۱)، اروپا در قرون وسطا، صفحه ۱۷۶) دوره‌ی قرون وسطا پس از انقراض روم غربی به دست اقوام مهاجم و تصرف شهر رم شروع شد. اقوام مهاجم، پس از برجای گذاشتن ویرانی‌های بسیار، «به روستائینی و زندگی در قلعه‌ها روی آوردند.» در نتیجه‌ی این حملات، بسیاری از دست‌آوردهای تمدنی مانند شهرنشینی، تجارت و مراکز علم و آموزش به‌دست فراموشی سپرده شد.

۱۳۱۱ - گزینهی «۲» (تاریخ (۲)، اروپا در قرون جدید، صفحه ۹) فلاسفه‌ی بزرگ اروپا چون «توماس هابز»، «رنه دکارت» و ... دستگاه فلسفی خود را براساس «اعتبار بخشیدن به خرد و عقل انسانی» استوار ساختند. اینان خواستار آزادی اندیشه و خرد انسانی از قیدوبند سنن و عقاید پیشینیان، احکام کلیسایی و امر و نهی دولت‌ها بودند.

۱۳۱۲ - گزینهی «۳»

(با تفسیر، تاریخ (۲)، آفریقا و آمریکای لاتین در قرن نوزدهم، نبرد علیه استعمار، صفحه ۵۷) پس از تشکیل امپراتوری آلمان، توازن قوا در اروپا درهم ریخت. آلمان با اتکا به قدرت نظامی خود، به توسعه‌طلبی در اروپا پرداخت. مهم‌ترین خواسته‌ی این کشور، داشتن مستعمره‌هایی در جهان بود.

۱۳۱۳ - گزینهی «۱»

(تاریخ (۲)، ایران از سقوط صفویه تا پایان مکتب زندیه، صفحه ۱۱۸) نادرشاه افشار، با بی‌مهری نسبت به عالمان شیعه و هنرمندان، سبب مهاجرت گسترده‌ی آنان به عتبات عالیات و هند گردید.

۱۳۱۴ - گزینهی «۴»

(تاریخ (۲)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ایران در دوران قاجار، صفحه ۱۵۳) در نتیجه‌ی تأسیس دارالفنون و سپس تشکیل «دارالترجمه» به ریاست محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، فن ترجمه گسترش پیدا کرد و آثار زیادی از زبان‌های اروپایی به فارسی ترجمه شد.

۱۳۱۵ - گزینهی «۴»

(تاریخ (۲)، تداوم مبارزه علیه رژیم پهلوی (۱۳۵۶ - ۱۳۴۳ ش)، صفحه ۲۱۵) اعضای حزب ملل اسلامی، با هدف برقراری حکومت اسلامی، به نبرد مسلحانه با رژیم شاه پرداختند.

۱۳۱۶ - گزینهی «۲» (تاریخ‌شناسی، زمان و اهمیت آن در تاریخ، صفحه ۱۸) در گاه‌شماری هجری قمری، سال ۳۵۴ روز است و در سال‌های کبیسه ۳۵۵ روزه محاسبه می‌شود.

۱۲۹۹ - گزینهی «۴» (قواعد، جمله‌ی اسمیه و فعلیه، عربی (۲)، صفحه ۱۱۴)

در این گزینه، اسم «أقوی» خبر مفرد برای مبتدا «بعض» است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «من اشجع» جار و مجرور و خبر از نوع شبه‌جمله است.

گزینه‌ی «۲»: «من ثقافتهم» جار و مجرور و خبر از نوع شبه‌جمله است.

گزینه‌ی «۳»: «هناک» ظرف زمان و خبر مقدم از نوع شبه‌جمله است.

۱۳۰۰ - گزینهی «۱» (قواعد، توابع، عربی (۳)، صفحه ۸۲)

در این گزینه، «کل» مفعول‌به برای فعل متعدی «تسی» است.

۱۳۰۱ - گزینهی «۲» (قواعد، مال، عربی (۳)، صفحه ۹۲)

در این گزینه، «مسرعة» حال مفرد برای ذوالحال «الأم» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «تکلیماً» مفعول مطلق نوعی و «قیحاً» صفت آن است؛ جمله‌ی «بِعَفِ اللَّهِ» نیز نمی‌تواند جمله‌ی حالیه باشد.

گزینه‌ی «۳»: «عیشه» مفعول مطلق نوعی و «الصابرین» مضاف‌إلیه است.

گزینه‌ی «۴»: «حیاکه» مفعول‌به، «ظریفه» صفت آن، «أحياناً» و «لیلاً» نیز مفعول‌فیه هستند.

۱۳۰۲ - گزینهی «۱» (قواعد، تمییز، عربی پیش‌دانشگاهی، صفحه ۶۱)

در این گزینه، فعل «کثر» یک فعل متعدی است، بنابراین تمییز در اصل مفعول‌به بوده است. در سایر گزینه‌ها، فعل جمله، لازم بوده، پس تمییز در اصل فاعل بوده است.

۱۳۰۳ - گزینهی «۴» (قواعد، مستثنی، عربی پیش‌دانشگاهی، صفحه ۷۰)

در این گزینه، «غیر» نقش مستثنی‌تام دارد و منصوب است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «غیر» نقش فاعل دارد و مرفوع است.

گزینه‌ی «۲»: «غیر» نقش فاعل دارد و مرفوع است.

گزینه‌ی «۳»: «غیر» نقش فاعل دارد و مرفوع است.

۱۳۰۴ - گزینهی «۳» (قواعد، بلاغت، عربی (۳)، صفحه ۱۵۳)

در این گزینه، «العالم» مشبه و «بحر» مشبه‌به است و ادات تشبیه و وجه‌شبه وجود ندارد، پس تشبیه بلیغ است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: در این عبارت تشبیه وجود ندارد.

گزینه‌ی «۲»: «الشهداء» مشبه، «ک»: ادات، «قنادیل»: مشبه‌به، «فی هدایة»: وجه‌شبه، پس تشبیه تام است.

گزینه‌ی «۴»: تشبیه در این گزینه از نوع «مؤکد» است:

«القرآن»: مشبه، «سفینة»: مشبه‌به، «فی النجاة»: وجه‌شبه

۱۳۰۵ - گزینهی «۱» (قواعد، بلاغت، عربی (۳)، صفحه ۱۱۴)

در این گزینه، خبر شبه‌جمله (عندالله) بر مبتدا مقدم شده و از ادوات حصر است.

توضیح نکته‌ی درسی:

دو نوع ادوات حصر وجود دارد: ۱- تقدیم دارد: «إنما»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: آمدن «ل» بر سر خبر «إن» از ادات تأکید است نه ادات حصر.

گزینه‌ی «۳»: آمدن «واو» قسم در اول جمله از ادات تأکید است نه ادات حصر.

گزینه‌ی «۴»: «کل» از تأکیدات است نه حصریات!

۱۳۱۷- گزینهی «۳»

(تاریخ‌شناسی، ندیای پر رمز و راز افسانه‌ها و ماس‌ها، صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۴۶)
علاوه‌بر حضور فرهنگ شفاهی، عواملی چون گذشت زمان، تحول فرهنگ‌ها، اعمال سلیقه، نفوذ اغراض و اهداف و دخالت تعصبات اعتقادی و قومی، از مهم‌ترین عوامل دگرگونی اخبار و داستان‌ها در فرهنگ شفاهی و یا به عبارتی تبدیل رخدادهای تاریخی به افسانه‌ها هستند.

۱۳۱۸- گزینهی «۱»

(تاریخ‌شناسی، هنر و تاریخ، صفحه‌های ۸۵)
زمان آفرینش کهن‌ترین نقاشی‌های شناخته شده، به حدود ۲۰ هزار سال قبل بازمی‌گردد. این آثار در دل تاریک‌ترین نقاط غارهایی مانند آلتامیرا در اسپانیا و لاسکو در فرانسه ترسیم شده‌اند.

۱۳۱۹- گزینهی «۴»

(تاریخ‌شناسی، ادبیات و تاریخ، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)
به دو دلیل نمی‌توان منشآت را با اسناد تاریخی یکی دانست: ۱- نسخه یا اصل نامه‌ها در دست نیست و آنچه از این منشآت به ما رسیده، در چندین مرحله نسخه‌برداری شده است. ۲- زبان و بیان، یعنی وجه ادبی نامه، برای منشیان اهمیت خاصی داشته و تنها انتقال خبر تاریخی مد نظر نبوده است.

۱۳۲۰- گزینهی «۲»

(تاریخ‌شناسی، مورخان و تاریخ جهان، صفحه‌های ۱۴۵)
تفاوت در سطح تمدن ملت‌ها، به هیچ‌وجه ناقص برابری انسانی نیست. تفاوت تا آن‌جا که باعث تحرک و تلاش گردد، مفید است اما وقتی که موجب تبعیض و سلطه‌جویی شود، همکاری انسانی و صلح و سازندگی را به جنگ و جدل تبدیل می‌کند.

جغرافیا

۱۳۲۱- گزینهی «۱»

(جغرافیای (۱)، نگاهی به جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۶)
کوهستان‌ها و جهت آن‌ها در تغییر دما و بارش در مناطق مختلف کشور اثر می‌گذارد و هر چند ایران در منطقه‌ی خشک و بیابانی جهان قرار گرفته است ولی کوه‌ها در تعدیل دما و افزایش بارش نقش مهمی دارند. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» از عوامل مهمی هستند که تنوع آب و هوایی کشور را سبب شده‌اند.

۱۳۲۲- گزینهی «۲»

(جغرافیای (۱)، جنگل‌ها، صفحه‌های ۶۱)
جنگل‌ها و مراتع کشور از بارزترین منابع ملی هستند. در گذشته، حدود ۱۱ تا ۱۸ درصد خاک کشور، پوشیده از جنگل بود که در حال حاضر این رقم به ۷/۴ درصد کاهش یافته است و در حال حاضر کل وسعت اراضی مرتعی کشور فقط ۹۰ میلیون هکتار است.

۱۳۲۳- گزینهی «۳»

(جغرافیای (۱)، پراکندگی رشد و جمعیت، صفحه‌های ۱۱۸)
نواحی داخلی قاره‌ها که از دریاها و اقیانوس‌ها دورند، نسبت به سواحل، جمعیت کم‌تری دارند؛ زیرا امکانات تجارت، بازرگانی و دریانوردی ندارند. توضیح نکته‌ی درسی:

نواحی دور افتاده چون به وسایل حمل و نقل و ارتباطات دسترسی ندارند، جمعیت پراکنده یا متفرق را به وجود می‌آورند. تشریح گزینه‌های دیگر:

آب و هوای گرم و خشک در گزینهی «۱»، کمبود معادن و منابع انرژی در گزینهی «۲» و کمبود آب و خاک مناسب برای کشاورزی در گزینهی «۴» از عواملی هستند که موجب تفرق و پراکندگی جمعیت می‌شوند و به آن‌ها «عوامل دافع جمعیت» گفته می‌شود.

۱۳۲۴- گزینهی «۲»

(جغرافیای (۱)، جمعیت و مهاجرت، صفحه‌های ۱۳۱)
وقتی روستاییان به شهرها مهاجرت می‌کنند، شغل خود را از یک کار کشاورزی به شغل غیرکشاورزی تغییر می‌دهند؛ بنابراین، تحولی در ساختار اشتغال کشور به‌وجود می‌آید. چون اغلب مهاجران از روستاها در سنین کار و فعالیت‌اند، بنابراین نیروی کار در روستاها کم می‌شود و جمعیت سالخورده یا درصد زنان در روستاها بیش‌تر می‌شود (نادرستی گزینهی ۴) و به‌طور کلی، تولید محصولات کشاورزی در روستاها کاهش می‌یابد و کشورها مجبور به وارد کردن مواد غذایی می‌شوند. توضیح نکته‌ی درسی:

به‌طور کلی مهاجرت‌ها هم در مکان مبدأ و هم در مکان مقصد می‌توانند بر افزایش یا کاهش جمعیت، ساختمان سنی جمعیت، نیروی کار، بیکاری، میزان دست‌مزدها و همچنین فرهنگ، نژاد و زبان اثر بگذارند.

۱۳۲۵- گزینهی «۴»

(با تزییر، جغرافیای (۱)، جغرافیای دانان و توسعه‌ی پایدار، صفحه‌های ۱۶۰)
با نگاهی به جدول شاخص‌های توسعه‌ی اقتصادی در برخی از کشورها در می‌یابیم که در سال ۲۰۱۰، به‌ترتیب کشورهای ژاپن، فرانسه و سوئیس بالاترین میزان «امید به زندگی» را داشته‌اند.

۱۳۲۶- گزینهی «۴»

(جغرافیای (۲)، سواحل، صفحه‌های ۲۷)
سواحل به صورت نواری در اطراف قاره‌های جهان قرار گرفته‌اند. پهناي سواحل در نواحی مختلف یکسان نیست. در مناطقی چون شرق قاره‌ی امریکا عرض سواحل بیش‌تر و در غرب این قاره عرض سواحل کم است (نادرستی مورد الف). با نگاهی به نقشه‌ی پراکندگی سواحل در جهان می‌بینیم که سواحل شرقی و غربی قاره‌ی آفریقا نیز عرض کم‌تری نسبت به سواحل استرالیا دارند.

۱۳۲۷- گزینهی «۱»

(جغرافیای (۲)، بیابان‌ها، صفحه‌های ۶۸)
تپه‌های ماسه‌ای طولی یا «سیف»، از اشکال تراکمی فرسایش در نواحی بیابانی هستند. این تپه‌ها در جایی تشکیل می‌شوند که بادهای غالب از دو جهت عمود بر هم بوزند و برجستگی ماسه‌ای کناره‌های برخان را دچار کشیدگی کنند. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: اگر موانع سنگی منفرد در معرض سایش باد قرار گیرند، به شکل سندان کفافی یا قارچ درمی‌آیند و ستونی را بر جای می‌گذارند. گزینه‌ی «۳»: بسیاری از سطوح بیابانی از سنگ، قلوه‌سنگ و ریگ‌هایی که باد قادر به حمل آن‌ها نیست، پوشیده شده‌اند. به این سطوح، سنگ‌فرش بیابانی یا «رگ» می‌گویند.

گزینه‌ی «۴»: یاردانگ‌ها از اشکالی هستند که به صورت کاوشی در نواحی بیابانی به وجود می‌آیند. یاردانگ‌ها دارای برجستگی‌هایی‌اند که رأس آن‌ها مسطح، اما طرف رو به باد آن‌ها پرتیب و طرف دیگر آن‌ها کم‌شیب است.

۱۳۲۸- گزینهی «۱»

(جغرافیای (۲)، سکونتگاه‌های شهری و روستایی، صفحه‌های ۱۱۲)
برای تشخیص شهر از روستا ملاک‌های مختلفی وجود دارد که ملاک جمعیتی، متداول‌ترین آن‌ها است. این ملاک در نواحی مختلف متفاوت است. مثلاً در اسپانیا سکونتگاه‌هایی با ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت، در دانمارک با ۲۵۰ نفر، در ایرلند با ۵۰۰ نفر، در فرانسه با ۲۰۰۰ نفر و در ژاپن با ۳۰۰۰۰ نفر شهر محسوب می‌شود. (ملاک جمعیتی) تشریح گزینه‌های دیگر: گزینه‌های «۳» و «۴» به ترتیب مربوط به ملاک‌های «خدمات و تسهیلات» و «ملاک اقتصادی» هستند.

۱۳۲۹- گزینه‌ی «۳»

(مغرافیای (۲)، پراکنندگی و نقش شهرها، صفحه‌های ۱۱۳، ۱۲۰، ۱۲۱ و ۱۲۳)

قاره‌ی «آسیا» با داشتن بیش‌ترین متروپل‌ها و مگالاپلیس‌ها مقام اول را در جهان دارد.

۱۳۳۰- گزینه‌ی «۲»

(مغرافیای (۲)، قدرت ملی و منطقه‌ی قلیج فارس، صفحه‌ی ۱۵۴)

قدیمی‌ترین سندی که در آن به نام خلیج فارس اشاره شده، لوحی سفالین از پادشاهان آشور است که مربوط به ۶۰۰ سال قبل از میلاد است.

گزینه‌ی «۳»: در هنگام حفر کانال سویز، سنگ‌نبشته‌ای از داریوش هخامنشی در مصر به دست آمد که مربوط به قبل از میلاد مسیح است که در آن خلیج فارس را به نام دریای پارس خوانده‌اند.

گزینه‌ی «۴»: در کتاب حدود العالم، قدیمی‌ترین کتاب جغرافیایی به زبان فارسی مربوط به حدود هزار سال قبل آمده است: «خلیج فارس از حد پارس برگیرد، با پهنای اندک تا به حدود سند».

۱۳۳۱- گزینه‌ی «۳» (مغرافیای پیش‌دانشگاهی، راه و روش پژوهش جغرافیایی، صفحه‌ی ۳۲)

پژوهش‌های علی از نوع پژوهش‌های کاربردی‌اند؛ زیرا از نتایج آن‌ها برای جلوگیری از تکرار رویداد یا حادثه‌ی نامطلوب استفاده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: ویژگی‌های روش تفکر سیستمی آن است که در آن از روش‌های کمی و آماری بیش‌تر استفاده می‌شود تا پیش‌بینی و آینده‌نگری آسان‌تر و دقیق‌تری برای محیط و یا جوامع صورت گیرد.

گزینه‌ی «۲»: در پژوهش توصیفی، پژوهشگر در پی یافتن پاسخ سؤال مربوط به چگونگی است و با بررسی وضعیت موجود، ویژگی‌ها و صفات پدیده و متغیر و ارتباط بین متغیرها را مشخص می‌کند.

گزینه‌ی «۴»: پژوهش بنیادی به منظور کشف اصول و قوانین کلی حاکم بر پدیده‌ها انجام می‌شود.

۱۳۳۲- گزینه‌ی «۱»

(مغرافیای پیش‌دانشگاهی، نقشه و فرایند تهیه‌ی آن صفحه‌های ۱۴۴ تا ۱۴۶)

هر سانتی‌متر بر روی مقیاس ترسیم شده، معادل صد کیلومتر (صد هزار متر) در روی زمین است. به عبارت دیگر مقیاس کسری آن ۱ بر روی ۱۰۰۰۰۰ است.

شروع طبقه‌بندی مقیاس این سؤال به صورت صدتایی (صد کیلومتر یا صد هزار متر)، به روشنی نشان می‌دهد که این مقادیر در تقسیم‌بندی نقشه‌های کوچک مقیاس که مقادیر بالاتر از ۱۰۰۰۰۰ را دربرمی‌گیرد و نقشه‌ی قاره‌ها و کشورهای بزرگ جای دارد.

۱۳۳۳- گزینه‌ی «۴» (مغرافیای پیش‌دانشگاهی، سنجش از دور، صفحه‌ی ۸۲)

ماهواره‌ها می‌توانند انرژی پدیده‌هایی در ابعاد کوچک را روی سطح زمین ثبت کنند. به این پهنه‌ی اندازه‌گیری، پیکسل گویند.

توضیح نکته‌ی درسی:

هرچه اندازه‌ی یک پیکسل کوچک‌تر باشد، قدرت تفکیک تصویر آن بیش‌تر و پدیده‌های کوچک‌تری در آن قابل مشاهده و بررسی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: رادار در ارتفاع بالا می‌تواند به عنوان سکویی برای ارسال انرژی و دریافت بازتاب امواج ارسالی آن از سطح زمین عمل کند.

گزینه‌ی «۳»: وسیله‌ای که در ماهواره‌ها تابش‌های بازتابیده شده از یک پدیده را دریافت و ثبت می‌کند، «سنجنده» نام دارد.

۱۳۳۴- گزینه‌ی «۲» (مغرافیای پیش‌دانشگاهی، سیستم اطلاعات جغرافیایی، صفحه‌ی ۱۸۹)

فراوانی و حجم زیاد اطلاعات مورد نیاز برای برنامه‌ریزی‌ها در گزینه‌ی «۴» و نیز محدودیت ذهن انسان برای پردازش و نتیجه‌گیری از آن‌ها در گزینه‌ی «۱» از یک سو و سرعت زیاد پردازش داده‌ها به وسیله‌ی رایانه‌ها در گزینه‌ی «۳» از سوی دیگر، جغرافی‌دانان را به طراحی سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی وادار کرده است.

۱۳۳۵- گزینه‌ی «۴» (مغرافیای پیش‌دانشگاهی، مغرافیا و آمایش سرزمین، صفحه‌ی ۱۱۴)

جغرافیا «با شناخت و ارزیابی منابع» و آمایش سرزمین با «ساماندهی فعالیت‌ها» ارتباط متقابل دارند.

توضیح نکته‌ی درسی:

هدف طرح آمایش سرزمین، توزیع مناسب جمعیت و فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در سطوح ملی، منطقه‌ای و قاره‌ای است. مکان، بستر این طرح است که در دانش جغرافیا اهمیت بسیار دارد.

علوم اجتماعی (داخل ۹۳)

۱۳۳۶- گزینه‌ی «۲»

(جامعه‌شناسی (۱)، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱ و جامعه‌شناسی (۲)، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

در این مثال که یک تصادف رانندگی رخ داده است، جمع شدن افراد برای مشاهده‌ی صحنه‌ی تصادف، یک کنش اجتماعی است. کنش اجتماعی، کنشی است که با توجه به دیگران انجام می‌دهیم و نوعی از کنش انسانی است. (بنابراین خود تصادف نمی‌تواند کنش اجتماعی باشد.)

بی‌تفاوت نبودن چند نفر نسبت به فرد حادثه‌دیده، یک ارزش اجتماعی است که افراد یک جامعه نسبت به آن گرایش و تمایل دارند. اما عمل کردن به آن، هنجار اجتماعی محسوب می‌گردد. در این مثال، اقدام برای کمک به فرد آسیب‌دیده، هنجار تلقی می‌گردد.

شناسایی مقصر در صحنه‌ی تصادف توسط پلیس، به کنترل اجتماعی اشاره دارد که در آن فرد نابه‌هنجار توسط نهاد رسمی پلیس شناخته و تنبیه می‌گردد.

۱۳۳۷- گزینه‌ی «۳»

(جامعه‌شناسی (۱)، تاریخچه‌ی جامعه‌شناسی، صفحه‌های ۳ تا ۳۳)

الف) جامعه‌شناسی تفهیمی:

۱) موضوع: کنش‌های اجتماعی انسان و رفتارهای معناداری که از طریق فهم و دریافت معانی آن‌ها شناخته می‌شوند.

۲) روش: اهمیت حس و تجربه به‌عنوان شاخص اصلی شناخت علمی و تأثیر فعال ذهن و عقل در جریان شناخت

۳) هدف: فهم پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها

ب) جامعه‌شناسی پوزیتیویستی:

۱) موضوع: جامعه و پدیده‌های اجتماعی مانند یکی از پدیده‌های اندام‌وار طبیعی

۲) روش: صرفاً حسی و تجربی

۳) هدف: شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها

۱۳۳۸- گزینه‌ی «۴»

(جامعه‌شناسی (۱)، تاریخچه‌ی جامعه‌شناسی، صفحه‌ی ۳۳)

جامعه‌شناسی از پایان قرن نوزدهم با توجه به تفاوت موضوع خود، از علوم طبیعی فاصله گرفت و طی قرن بیستم با توجه به تفاوت «روش» خود نیز به‌تدریج به روش‌های غیر تجربی اهمیت داد.

۱۳۳۹- **گزینه ۲** (جامعه‌شناسی (۱)، پیامدهای جهان اجتماعی، صفحه ۶۵) تا زمانی که یک جهان اجتماعی از طریق «مشارکت اجتماعی افراد» پابرجاست، پیامدهای ضروری و الزامی آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و «برداشته شدن الزام‌های آن»، جهان اجتماعی جدیدی شکل خواهد گرفت و به دنبال آن، الزام‌های دیگری به وجود می‌آید که بر «فعالیت اجتماعی اعضای آن» تأثیر می‌گذارد.

۱۳۴۰- **گزینه ۱** (جامعه‌شناسی (۱)، شناخت اجتماعی، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۲) گزینه ۱ «۱»: غلط (شناخت عمومی در برخی از فرهنگ‌ها مانع پیدایش یا بسط شناخت علمی می‌شود). - صحیح
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۲ «۲»: صحیح - غلط (شناخت علمی با روشن کردن خطاهای شناخت عمومی، به تدریج به عرصه‌ی فهم عرفی و عمومی وارد می‌شود).
گزینه ۳ «۳»: صحیح - صحیح
گزینه ۴ «۴»: غلط (شناخت عمومی به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که در آن وجود دارد، ممکن است بخشی از شناخت علمی یا همه‌ی آن را مورد حمایت قرار دهد). - غلط (شناخت علمی به دنبال کشف حقیقت است و دربارهی درست یا نادرست بودن یا حق و باطل بودن شناخت عمومی داوری می‌کند).

۱۳۴۱- **گزینه ۴** (جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۴، ۵۹، ۶۸ و ۱۰۴) عبارت اول: صحیح
عبارت دوم: غلط (هر تغییری را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد، نمی‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست).
عبارت سوم: صحیح
عبارت چهارم: صحیح

۱۳۴۲- **گزینه ۱** (جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۹، ۹۶ و ۹۷) عقل در دو معنای عام و خاص به کار می‌رود:
۱) عقل در معنای وسیع و عام: ابزاری برای هر نوع شناخت و تلاش علمی و ذهنی انسان
الف) ابزار شناخت امور کلی و غیرطبیعی
ب) ابزار شناخت حسی - تجربی
ج) ابزار شناخت عمومی و عرفی
۲) عقل در معنای خاص: تأملات فکری و فعالیت‌های روش‌مند علمی و ذهنی برای درک حقایق کلی
الف) عقل نظری: قوه‌ای که به شناخت هستی‌ها می‌پردازد و به کمک حس و با روش تجربی، هستی‌های طبیعی را می‌شناسد و به‌طور مستقل و با روش تجربی، احکام ریاضی و متافیزیکی را درمی‌یابد.
ب) عقل عملی: قوه‌ای است که بایدها و نبایدها و احکام ارزشی را می‌شناسد و دربارهی ارزش‌های فردی و اجتماعی داوری می‌کند.

۱۳۴۳- **گزینه ۲** (جامعه‌شناسی (۲)، هویت فردی و اجتماعی، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۳) ابعاد روحی و روانی انسان در وضعیت و خصوصیات جسمانی او اثر می‌گذارد. به همین دلیل برخی از مرض‌های جسمانی از طریق کمک گرفتن از قوای روحی درمان می‌شود. «ما ضعف بدن عمّا قوت علیه النیّة»
ب) تأثیر بدن و طبیعت بر جامعه و فرهنگ: محیط‌های جغرافیایی مختلف، تأثیراتی در مناسبات و روابط اجتماعی می‌گذارند. در شرایط جغرافیایی نامناسب امکان شکل‌گیری زندگی اجتماعی وجود ندارد و در شرایط اقلیمی مختلف، فرهنگ‌های متفاوتی پدید می‌آید.
ج) تأثیر نفس بر جامعه و فرهنگ: خصوصیات روانی و اخلاقی انسان‌ها در جهان اجتماعی تأثیرگذار است، برخی از آدمیان به دلیل شایستگی‌های روحی و روانی خود، مسیر زندگی اجتماعی انسان‌ها را دگرگون می‌سازند؛ مانند امام خمینی (ره) که مسیر تاریخ جامعه‌ی ایران را دگرگون ساختند.

۱۳۴۴- **گزینه ۲** (جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۸، ۵۷ و ۵۸) گزینه ۲ «۲»: صحیح - غلط (هویت فرهنگی به اقتضای بخش‌های مختلف اجتماعی فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی متفاوتی را پدید می‌آورد).
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱ «۱»: غلط (هویت فرهنگی جامعه تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن مورد پذیرش افراد جامعه باشند، دوام می‌آورد؛ در غیر این صورت نابود می‌شود). - صحیح
گزینه ۳ «۳»: غلط (هویت اجتماعی افراد همواره، در پرتو هویت فرهنگی جامعه شکل می‌گیرد). - صحیح
گزینه ۴ «۴»: صحیح - صحیح

۱۳۴۵- **گزینه ۱** (جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۰، ۲۵، ۲۹ و ۴۸) حرمت ربا: در نهاد اقتصادی اسلامی، عدالت و قسط از ارزش‌های اصلی اقتصادی و حرمت ربا از قواعد و هنجارهای پذیرفته‌شده‌ی آن است.
آشنا کردن افراد نسبت به حقوق دیگران: به فرایندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای تکوین و شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری است که از مصادیق آن، آشنا کردن افراد نسبت به حقوق دیگران است. (در صفحه ۲۰ کتاب جامعه‌شناسی (۱) نیز به آن اشاره شده است).
تکثیر: عنصری باطل هم در فرهنگ آرمانی و هم در فرهنگ واقعی است.
تقدس حیوانات در هندوستان: از جمله آداب و هنجارهایی است که درون فرهنگ آرمانی و واقعی جامعه‌ی هند وجود دارد.

۱۳۴۶- **گزینه ۴** (جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۸، ۶۵ و ۶۶) «خودباختگی فرهنگی»: جامعه‌ی خودباخته به دلیل این‌که ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد و به روش تقلیدی عمل می‌کند، نه امکان تداوم و بسط فرهنگ گذشته‌ی خود را دارد و نه توان عبور و گذر از آن را و نه می‌تواند به فرهنگ دیگری که در مقابل او قرار گرفته و مبهوت آن شده است، ملحق شود.
«از خودبیگانگی فطری»: فرهنگ‌هایی که براساس فطرت انسانی شکل نگرفته‌اند و از عقاید و ارزش‌های درستی برخوردار نیستند، نمی‌گذارند انسان‌ها به تفسیر و شناختی صحیح از عالم و آدم نائل شوند. انسان در جهانی که به وسیله‌ی این فرهنگ‌ها ساخته می‌شود، از حقیقت خود و از حقیقت هستی دور می‌ماند.
«تزلزل فرهنگی»: تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که مبادی هویت‌ساز فرهنگ، یعنی عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌ها، ثبات و استقرار خود را در متن فرهنگ از دست بدهد.

۱۳۴۷- **گزینه ۳** (جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۳، ۸۱ و ۸۲) برنامه‌ریزان فرهنگی جامعه تلاش می‌کنند از طریق «نهادهای فرهنگی»، تعلیم و تربیت لازم را برای ورود «فرهنگ آرمانی» به عرصه‌ی «فرهنگ واقعی» فراهم آورند. نظام «اقتصادی» می‌تواند با حمایت‌های ویژه از حکومت و دولت، قدرت آن را تحکیم بخشد و نظام «سیاسی» براساس ارزش‌هایی که پذیرفته است با وضع قوانین، به سهم خود بر نظام «اقتصادی» اثر می‌گذارد.

۱۳۴۸- **گزینه ۱** (علوم اجتماعی، جهان فرهنگی، صفحه‌های ۶ تا ۸) جهان عینی پیش از انسان، وجود داشته است و مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد. متفکران مسلمان، این جهان را جهان تکوین می‌نامند و جهان طبیعت را بخشی از جهان عینی و تکوینی می‌دانند. برخی، جهان عینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند و این جهان را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند. این گروه، بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی تفاوتی واقعی قائل نیستند.

۱۳۴۹- گزینهی «۴» (علوم اجتماعی، فرهنگ‌های جهانی (۱)، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲) موفقیت‌های استعمار، ناشی از پیشرفت در زمینه‌ی دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره‌ی نفوذ یا دوره‌ی استعمار نظامی و سیاسی خود ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند و برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته، از کودتای نظامی استفاده می‌کنند. در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش‌ها و سازوکارهای غیرمستقیم، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را از طریق دولت‌های دست‌نشانده در اختیار می‌گیرد. (در استعمار فرانو بیش از آن که از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده شود، از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی بهره می‌برد).

۱۳۵۰- گزینهی «۳» (علوم اجتماعی، عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه‌های ۳۵، ۴۵ و ۴۸) فیلسوفان روشنگری با انکار ارزش علمی وحی، زمینه‌ی تکوین و پیدایش علم و دانش را پدید آوردند که مستقل از وحی و با صرف‌نظر از ابعاد متافیزیکی عالم، به تفسیر این جهان می‌پرداخت. اگر افرادی که در بستر فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی و غیرمعنوی خود را با پوشش‌های معنوی پنهان می‌کنند. (سکولاریسم پنهان) انقلاب فرانسه که ریشه در حرکت‌های فرهنگی دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب سیاسی لیبرال در تاریخ سیاسی جهان است.

۱۳۵۱- گزینهی «۳» (علوم اجتماعی، ترکیبی، صفحه‌های ۵۱، ۵۳، ۵۴ و ۶۵) هنگامی که جامعه‌ی جهانی، عرصه‌ی حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، نظام جهانی صحنه‌ی تعاملات، گفت‌وگوها یا برخورد‌های فرهنگی و تمدنی خواهد بود و در این صورت، چالش‌ها نیز از نوع چالش‌های بین‌فرهنگی و تمدنی خواهد بود. زوال تدریجی قدرت کلیسا، منجر به حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کتک‌ها و لردها) شد. کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی نیازمند درهم شکستن مقاومت‌های فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. بدین‌منظور، در نخستین مراحل از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند. انباشت ثروت و پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

۱۳۵۲- گزینهی «۴» (علوم اجتماعی، ترکیبی، صفحه‌های ۸۳، ۸۵ و ۸۸) مارکس، قصد عبور از بنیان‌های نظری فرهنگ غرب را نداشت؛ بلکه در چارچوب همان مبانی، به حل مسایل اجتماعی جامعه‌ی خود پرداخت.

۱۳۵۳- گزینهی «۱» (علوم اجتماعی، ترکیبی، صفحه‌های ۶۷، ۶۸ و ۹۳) اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد که بحران‌های اقتصادی، جنگ‌ها و جبهه‌بندی‌های درونی خود را با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی مدیریت می‌کنند. مرزهای جغرافیایی و سیاسی توسط صنعت ارتباطات در این جهان کوچک فرو می‌ریزد و فرهنگ‌های جوامع غیرغربی بیش از گذشته در دسترس کسانی قرار می‌گیرند که مدیریت فرهنگی جهان را در خدمت کانون‌های قدرت و ثروت اعمال می‌کنند. (امپراطوری رسانه‌ای) سرمایه‌داران با استفاده از ابزارها و اهرم‌هایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را از اصل نظام سرمایه‌داری به اقشار ضعیف و محروم و تولیدکنندگان خود انتقال می‌دهند. به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با مسئله‌ی فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه‌ی آن می‌افزاید.

۱۳۵۴- گزینهی «۲»

(علوم اجتماعی، بحران‌های زیست‌محیطی، معرفتی و معنوی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱) «بحران معرفتی - علمی» در جهان غرب هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و هم‌چنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد. انکار و تردید در روشنگری، به منزله‌ی انکار و تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.

۱۳۵۵- گزینهی «۲»

(علوم اجتماعی، بیداری اسلامی، صفحه‌ی ۱۲۷) انقلاب فرانسه در سال ۱۷۸۹ میلادی با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به‌وجود آمده بودند. انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ میلادی روسیه، انقلابی بود که با خصلت سکولار و دنیوی خود در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگری مدرن عمل می‌کرد.

انقلاب اسلامی ایران، از متن آرمان‌های معنوی و توحیدی جهان اسلام برای حفظ هویت اسلامی و برای تأمین حقوق از دست‌رفته‌ی امت اسلامی شکل گرفت.

فلسفه و منطق (داخل ۹۳)

۱۳۵۶- گزینهی «۱»

(منطق، چگونه تعریف می‌کنیم؟، صفحه‌ی ۶) در «تصدیقات»، نوعی حکم و قضاوت وجود دارد و گاهی به‌جای کلمه‌ی «تصدیق»، از کلمات دیگری مانند «قضیه» و «جمله» نیز استفاده می‌کنیم.

۱۳۵۷- گزینهی «۲»

(منطق، چگونه تعریف می‌کنیم؟، صفحه‌ی ۱۱) برخی از مفاهیم پیچیده‌اند و تسلط بر «قواعد منطق و تمرین و تجربه» در به‌کارگیری آن‌ها سبب می‌شود که انسان بتواند «به‌تدریج» به تعریف‌های نسبتاً جامعی برای این مفاهیم برسد.

۱۳۵۸- گزینهی «۱»

(منطق، اقسام ذاتی و عرضی (کلیات پنجگانه)، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴) جنس‌الاجناس دیوار، جوهر است؛ زیرا دیوار ماده است و جنس‌الاجناس مکعب، مقدار (کم) است؛ زیرا مکعب یک مفهوم است. برخی از مفاهیم مانند «سفید بودن» در مکعب و دیوار مشترک‌اند که نسبت به هر دوی آن‌ها عرض محسوب می‌شوند.

۱۳۵۹- گزینهی «۳»

(منطق، اقسام تعریف، صفحه‌ی ۲۷) تعریف «انسان» به «چیزی که می‌اندیشد» تعریف به حد ناقص است یعنی از ترکیب «جنس بعید و فصل» تشکیل شده است و تعریف «حرکت» به «انتقال مکانی» شرح لفظ است نه تعریف واقعی.

۱۳۶۰- گزینهی «۳»

(منطق، جایگاه قضیه در استدلال، صفحه‌ی ۳۳) در قضیه‌ی حملی، صفتی یا حالتی از چیزی بیان می‌شود و همیشه محمول به موضوع حمل می‌شود و به آن نسبت داده می‌شود.

۱۳۶۱- گزینهی «۲»

(منطق، امکام قضایای حملی، صفحه‌ی ۵۱) در عکس، آن‌جا که گاهی عکس مستوی درست و گاهی غلط است، باید بگوییم که عکس لازم‌الصدق ندارد.

۱۳۶۲- گزینهی «۱»

(منطق، استدلال (ترکیب قانونمند قضایا)، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶) مقدمات استدلال، پیش‌دانسته‌هایی هستند که از راه‌ها و منابع گوناگونی حاصل می‌شوند و در استدلال مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۱۳۶۳- گزینهی «۴»

(منطق، اقسام قیاس، صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

نتیجه‌ی موجهی جزئی، همواره یا از شکل اول یا از شکل سوم به‌دست می‌آید (نادرستی گزینه‌های «۱» و «۲») و نتایج حاصله از شکل دوم، همواره سالبه‌اند. شرایط انتاج شکل اول و سوم، به کلی بودن یکی از مقدمات دلالت دارد یعنی در شکل اول، کبرا باید کلی باشد و در شکل سوم فقط یکی از دو مقدمه باید کلی باشند.

۱۳۶۴- گزینهی «۱»

(منطق، ممتوای استدلال (ماده)، صفحه‌ی ۸۳)

در «برهانی آتی» از معلول به علت پی برده می‌شود مثل این که از سرخ شدن کاغذ تورنسل (معلول) پی به اسیدی بودن محلول (علت) ببریم.

۱۳۶۵- گزینهی «۲»

(منطق، مغالطه، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

استدلال ذکر شده در صورت پرسش، یک نوع مغالطه است که به آن «مغالطه‌ی ترکیب» می‌گویند.

توضیح نکته‌ی درسی:

مغالطه‌ی ترکیب: این مغالطه در جایی است که اجزا یا افراد یک مجموعه دارای وصفی باشند و حکم شود که کل آن مجموعه نیز دارای آن وصف می‌باشند. مانند مثال ذکر شده در صورت سؤال که اکسیژن از اجزای آب محسوب می‌شود.

۱۳۶۶- گزینهی «۴»

(فلسفه‌ی سال سوم، فلسفه‌ی پیست (۱)، صفحه‌ی ۲)

سوفیست‌ها معتقد بودند هر کس هر چه خودش بفهمد همان حقیقت و واقعیت است؛ یعنی برای حقیقت و واقعیت، ارزش و اعتباری جدا از ادراک آدمی قائل نبودند.

۱۳۶۷- گزینهی «۳»

(فلسفه‌ی سال سوم، فلسفه‌ی پیست (۲)، صفحه‌ی ۹)

مبحث «شناخت»، از مباحث مشترک بین فلسفه و روان‌شناسی است. این بحث در فلسفه از حقیقت ذهن آدمی و قواعد آن در شناخت عالم خارج سخن می‌گوید.

۱۳۶۸- گزینهی «۴»

(فلسفه‌ی سال سوم، شهید راه حکمت، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

سقراط در مبارزه‌ی علمی خود علیه سوفسطائیان که همه‌ی دانش‌ها را اموری نسبی می‌دانستند، کوشش می‌کرد «نشان دهد» که هر چیزی از تعریف ثابتی برخوردار است و اگر به تعاریف اشیا برسیم به دانش درست و مطمئنی دست پیدا کرده‌ایم.

۱۳۶۹- گزینهی «۱»

(فلسفه‌ی سال سوم، گوهرهای اصیل و جادوانه، صفحه‌ی ۵۳)

از نظر افلاطون با این که حسن، رضا و ... چند شخص مختلفند، اما آن‌ها در «یک چیز» مشترک‌اند یعنی یک محمول مشترک «انسان» است. این الفاظ کلی بر یک موجودات حقیقی در عالم مُثُل دلالت می‌کنند.

۱۳۷۰- گزینهی «۳»

(فلسفه‌ی سال سوم، علت‌های چهارگانه، صفحه‌ی ۶۶)

از نظر ارسطو ماده یا هیولا وجود بالقوه و مایه‌ی اولیه است که در اثر تغییر و تحول به فعلیت می‌رسد. علت مادی در واقع مرحله‌ی استعداد در یک چیز است که تدریجاً یا بر اثر دخالت یک علت فاعلی خارجی و یا بر اثر طبیعت درونی خود به مرحله‌ی فعلیت نایل می‌شود.

۱۳۷۱- گزینهی «۲»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، کلیات (۱)، صفحه‌های ۴ و ۵)

در نظر فیلسوف اشیا و موجودات در حکم حروف و کلمات و جملات هستند و وجود و هستی‌شان در حکم معنای آن‌هاست.

۱۳۷۲- گزینهی «۱»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، مبانی حکمت مشاء (۱)، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

وقتی از واقعیت یک موجود سخن می‌گوییم محمول خاصی را به موضوع نسبت نداده‌ایم و فقط از واقعیت آن سخن گفته‌ایم.

۱۳۷۳- گزینهی «۴»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، مبانی حکمت مشاء (۲)، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶) فلاسفه نظر متکلمان را در زمینه‌ی تبیین عقلانی نیازمند معلول به علت، قانع‌کننده نمی‌دانند و اشکالات چندی بر آن وارد ساخته‌اند. به اعتقاد فلاسفه اگر نظر متکلمان را درباره‌ی حدوث و قدم بپذیریم دیگر هیچ پدیده‌ای به علت نیاز ندارد.

۱۳۷۴- گزینهی «۳»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، نمایندگان مکتب مشاء (۱)، صفحه‌ی ۶۳)

مردم مدینه‌ی جاهله نه سعادت را می‌شناسند و نه سعادت به خاطرشان خطور می‌کند. چنان‌که اگر ایشان را به سعادت راهنمایی کنند، بدان سوی نروند و اگر از سعادت برای آن‌ها سخن گویند، بدان اعتقاد پیدا نکنند.

۱۳۷۵- گزینهی «۴»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، نمایندگان مکتب مشاء (۲)، صفحه‌ی ۷۵)

خداوند آفریننده‌ی عالم است و عشق او به همه‌ی مخلوقات در مراتب هستی جاری است. انس میان انسان و جهان سبب عشق و محبت بین آن‌هاست و آن‌چه همه‌ی اجزای جهان را به‌سوی جود می‌کشاند، جاذبه‌ی همان عشق الهی است.

۱۳۷۶- گزینهی «۱»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، افول حکمت مشاء، صفحه‌ی ۸۳)

بعد از غزالی، امام فخر رازی مانند غزالی به مخالفت با فلسفه پرداخت و البته ایرادات غزالی و فخر رازی بر حکمت مشاء وارد نبود و بعدها بزرگانی هم‌چون خواجه نصیرالدین طوسی به دفع این ایرادها پرداختند.

۱۳۷۷- گزینهی «۳»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، حکمت اشراق، صفحه‌ی ۹۶)

فلسفه‌ی اشراق راه را برای اتحاد و درهم‌آمیختگی دانش نظری و برون‌نگر فیلسوفان و ذوق عرفانی و درون‌نگر عارفان هموار کرد. در فلسفه‌ی اشراق این مهم به برکت عبور از مرحله‌ی علم حصولی به علم حضوری میسر گردیده است.

۱۳۷۸- گزینهی «۱»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، جریان‌های فکری عالم اسلام، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

عرفا در پی یافتن حقیقت از طریق شهود باطنی بودند و فیلسوفان می‌خواستند تصویری صحیح و نسبتاً جامع از جهان در ذهن خود داشته باشند و در واقع عرفا به دنبال عشق بودند تا به حقیقت هستی متصل شوند.

۱۳۷۹- گزینهی «۳»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، مبانی حکمت متعالیه، صفحه‌های ۱۲۷ و ۱۲۸)

ملاصدرا، انکار حرکت جوهری و ترس از گم شدن متحرک را از آثار اعتقاد به اصالت ماهیت می‌داند و پذیرفتن این اعتقاد که حرکت در اعراض در سایه‌ی ثبات جوهر امکان‌پذیر است و اینکه هر حرکتی در سایه‌ی ثبات معنا دارد، از ترس گم شدن متحرک ناشی می‌شود و ملاصدرا آن را از طریق جایگزینی یک بینش جدید به‌جای آن، حرکت را به‌گونه‌ای دیگر تبیین کرد.

۱۳۸۰- گزینهی «۲»

(فلسفه‌ی پیش‌دانشگاهی، مکمل‌های معاصر، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۳۸)

با حس و تجربه نمی‌توانیم بگوییم که گرما سبب تبخیر آب است. حادثه‌ی اول، گرم شدن آب و حادثه‌ی دوم، تبخیر آب است اما در مشاهده‌ی ما هیچ امر دیگری که نشان دهد حادثه‌ی اول علت به‌وجود آمدن حادثه‌ی دوم است یافت نمی‌شود.

در تمامی حوادث جهان وضع به همین منوال است. تعاقب دو حادثه و این‌که یکی از آن‌ها مقدم و دیگری مؤخر اتفاق افتد، به تأثیر و تأثر میان آن‌ها گواهی نمی‌دهد.

روانشناسی (داخل ۹۳)

۱۳۸۱- گزینهی «۳»

(تلیات، صفحه‌ی ۵)

در تحقیق علمی، سه ویژگی وجود دارد که می‌توان از طریق آن‌ها. آزمون‌پذیری یا تجربه‌پذیری را در حداکثر آن مورد توجه قرار داد. این سه ویژگی عبارت‌اند از: کنترل، تعریف عملیاتی و تکرارپذیری.

۱۳۸۲- گزینهی «۴»

(تلیات، صفحه‌ی ۶)

دانشمندان باید از واژه‌های موردنظر خود تعریف دقیقی ارائه دهند. به طوری که بتوانند آن‌ها را اندازه‌گیری کنند و یا به صورت کمی نشان دهند. (تعریف عملیاتی)

بنابراین اندازه‌گیری هوش با آزمون «ریون»، مصداقی از تعریف عملیاتی در روانشناسی علمی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۳»: هرچند به صورت عددی تا حدودی هوش را تعریف کرده اما هم‌چنان مبهم و ناقص است؛ چراکه خود عامل وراثت نیز باید تعریف عملیاتی شود.

۱۳۸۳- گزینهی «۱»

(تلیات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

نیروهای ناخودآگاه موجب برانگیخته شدن رفتار می‌شوند و هر زمان که کنش‌های غریزی هم‌چون پرخاشگری با موانعی برخورد کنند یا ارضا نشوند، «خود» با مکانیسم‌های دفاعی هم‌چون سرکوبی و انکار یا سایر مکانیسم‌ها سعی می‌کند با شرایط پیش آمده، سازگار شود.

۱۳۸۴- گزینهی «۴»

(رشد، صفحه‌ی ۱۶)

در مرحله «جنینی» (هفته‌ی هشتم تا زمان تولد)، سیستم عصبی مرکزی، ماهیچه‌ها و استخوان‌ها رشد سریعی دارند و اندام تولید مثل در این مرحله ظاهر می‌شود.

۱۳۸۵- گزینهی «۳»

(تلیات، صفحه‌ی ۳۳)

روش هم‌بستگی به دنبال یک هم‌بستگی یا ارتباط بین متغیرهاست و به طور کلی در سطح پایین‌تری نسبت به روش آزمایشی قرار دارد و به همین دلیل رابطه‌ی علت و معلولی را نمی‌توان از این روش استنباط نمود.

۱۳۸۶- گزینهی «۲»

(رشد، صفحه‌ی ۵)

کودکان تا قبل از ۱۰ سالگی بهترین یادگیرندگان برای زبان دوم هستند و در این دوره، دوزبانی یک مسئله و دشواری برای آن‌ها نیست. آموزش زبان دوم به کودکان معمولاً زمانی موفق‌تر است که کودک زبان اول خود را به خوبی فرا گرفته باشد. (سنین ۴-۵ سالگی)

۱۳۸۷- گزینهی «۱»

(رشد، صفحه‌ی ۱۶۴)

در هنگام تولد، حس شنوایی و بویایی نسبتاً حساس و فعال‌اند، ولی حس بینایی ضعیف است.

۱۳۸۸- گزینهی «۲»

(فراوندهای شناختی، صفحه‌ی ۸۰)

با توجه به تصویر ۳-۳ صفحه‌ی ۸۰ کتاب درسی قسمت تعیین شده مربوط به لوپ آهیانه‌ای (احساس‌های بدنی) می‌باشد.

۱۳۸۹- گزینهی «۴»

(رشد، صفحه‌ی ۳۵)

رشد، فرایندی کل‌گراست و جنبه‌های مختلف دارد: امروزه متخصصان رشد به این نتیجه رسیده‌اند که جنبه‌ها و ابعاد مختلف رشد از یک‌دیگر تأثیر می‌پذیرند و تغییرات در یک جنبه از رشد به تغییرات در جنبه‌های دیگر بستگی دارد.

۱۳۹۰- گزینهی «۱»

(رشد، صفحه‌ی ۵۸)

نوجوان با توانایی تفکر فرضیه‌سازی حتی می‌تواند از قضایایی که مطابق با واقعیت نیستند، نتیجه‌گیری منطقی کند! نوجوان می‌تواند هر فرضیه‌ای (اعم از ممکن یا ناممکن) را در نظر بگیرد و بیازماید و از آن‌ها نتیجه‌گیری (اعم از ممکن یا ناممکن) کند؛ هر چند آن‌ها را باور نداشته باشد.

۱۳۹۱- گزینهی «۴»

(فراوندهای شناختی، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

«بازیابی نهان» یعنی فرد در بازیابی اطلاعات، با سرعت و صحت بیش‌تری اطلاعات را حاضر می‌کند ولی خود نسبت به آن آگاهی ندارد. این امر در حافظه‌ی آماده‌سازی ادراکی بررسی می‌شود.

۱۳۹۲- گزینهی «۱»

(فراوندهای شناختی، صفحه‌ی ۷۹)

هر نیم‌کره‌ی مغز، اطلاعات حسی مربوط به طرف مخالف بدن را دریافت و ماهیچه‌های حرکتی طرف مخالف بدن را کنترل می‌کند.

با توجه به این که صورت سؤال، به «دست راست» اشاره کرده، گزینه‌ی «۱» مناسب‌تر است.

۱۳۹۳- گزینهی «۴»

(فراوندهای شناختی، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

اصل زمینه به این نکته اشاره دارد که فرد آن چیزی را به یاد می‌آورد که یاد گرفته باشد. حتی چگونگی یادآوری مطالب نیز بستگی به چگونگی یادگیری آن‌ها دارد.

۱۳۹۴- گزینهی «۳»

(فراوندهای شناختی، صفحه‌ی ۹۷)

حافظه‌ی حوادث خاص به دانش اختصاصی فرد گفته می‌شود و اطلاعاتی را دربرمی‌گیرد که فرد آن‌ها را در زمان و مکان معینی تجربه‌ی شخصی کرده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

صورت سؤال به «یادآوری» احمد به وسیله‌ی مسعود در اثر شناخت و آشنایی قبلی اشاره نکرده است، بلکه صرفاً بر تجربه‌ی شخصی «دیدن» توسط مسعود تأکید دارد.

۱۳۹۵- گزینهی «۴»

(سلامت روانی و افتلال روانی، صفحه‌ی ۱۳۸)

افرادی که مبتلا به وسواس فکری - عملی هستند، می‌دانند عملکرد غیرمنطقی دارند اما نمی‌توانند آن را کنترل کنند.

۱۳۹۶- گزینهی «۱»

در مراحل سندرم انطباق عمومی پس از مرحله‌ی هشدار و مقاومت، بدن به حالت فرسودگی می‌رسد به این معنا که مقاومت در برابر فشار روانی تأثیرگذار نبوده است.

سازمان سنجش، کلید این سؤال را گزینه‌ی «۱» معرفی کرده است، اما به نظر می‌رسد که گزینه‌ی «۳» با توجه به متن کتاب درسی، مناسب‌تر باشد؛ زیرا در مرحله‌ی فرسودگی، جسم آسیب‌پذیر می‌شود و لزوماً تمامیت شخصیت فرد آسیب نمی‌بیند.

۱۳۹۷- گزینهی «۲»

(فراوندهای شناختی، صفحه‌ی ۸۴)

براساس نظریه‌ی «گلوگاه شناختی»، همه‌ی اطلاعات توجه شده و توجه نشده وارد سیستم شناختی ما می‌شوند و تا مرحله‌ی مورد پردازش قرار می‌گیرند، ولی در مراحل بالاتر از ادامه پردازش اطلاعات باز می‌مانند.

۱۳۹۸- گزینهی «۳»

(سلامت روانی و افتلال روانی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴۳)

روش درمانی حساسیت‌زدایی تدریجی (نوعی درمان رفتاری) برای درمان اختلالات «هراس» (فوبیا) مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۳۹۹- گزینهی «۲»

(رشد، صفحه‌های ۵۶ و ۵۳)

زودرسی یا دیررسی بلوغ خود به معنای سن بلوغ است که عوامل مؤثر بر آن عبارت‌اند از: جنس، وراثت، عامل جغرافیایی - فرهنگی و ...

۱۴۰۰- گزینهی «۳»

(سلامت روانی و افتلال روانی، صفحه‌ی ۱۳۹)

اختلال فشار پس‌ساخته‌ای از اختلالات اضطرابی است که فرد با یادآوری حوادث تلخ گذشته به آن دچار می‌شود.